

Naročnina

za državo SHS:

a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljeno na dom mesečno 10

za inozemstvo:

mesečno . . . . . Din 20

Sobotna izdaja:

v Jugoslaviji . . . . . Din 15
v inozemstvu 35

Mesečna priloga: Vestnik SRSZ

SLOVENEK

Gone inseratom:

Znositeljem petina vrsta mali oglasi po Din. 1.— in Din. 1.—50., veliki oglasi med 45 mm višine po Din. 2.— poslana list po Din. 3.—

Pri vsakem naročilu popust. Izhaja vsak dan izvenredni ponedeljki in dnevi po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Postnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Receptual se ne vračajo; nerankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hram. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 348 za oglase, Zagreb 39.011, Sarajevo 7583, Praha in Dunaj 24.797

Verski fanatizem.

Vsi resnični kulturni velikani so spoštovali versko prepričanje drugih ljudi, ponajveč so bili pa sami globoko verni. V vrsti največjih kapacitet na znanstvenem polju zadnjih stoletij nahajamo moža, katerih znanstvena dela so pač svetovno znana in priznana, ni pa znano, da so bili naravnost otroško pobožni. Le duševni in kulturni pritlikavci, ki uživajo sad njihovega znanstva, so fanatični sovražniki vsakega verskega prepričanja. Slovečega dobrotnika človeštva Pasteurja je vprašal nekoč eden izmed njegovih učencev, kako more biti tako veren, ker je vendar tak znanstvenik in mislec. Pasteur je odgovoril: »Ravno zato, ker sem toliko mislil in se bavil z znanostjo, sem ostal veren kakor kak Bretonec. In če bi bil še več mislil in se intenzivno bavil z znanostjo, bi bil veren kakor kakšna Bretonka.«

Tako so mislili znanstveniki in kulturni ljudje. Tista oblizana civilizacija, ki ima samo zunanji videz kulture in jo pri nas tako često srečavamo v votli bahavosti snaprednjaštva, je pa verskemu čustvovanju nasprotna, je omalovažuje in se nadeleč vidno odraža v kulturnem »špizburgarstvu«. Kdor ima svoje versko prepričanje in ni taka šlapa, da bi se ga sramoval, velja za to vrsto napolicivilizirancev kot verski fanatik. Ne pretiravamo. Evo dokaza:

V nedeljo 15. t. m. je župni urad v št. Vidu nad Ljubljano podal sledečo izjavo in razpiznico:

Dne 7. oktobra lanskega leta je bil v Dravljah pogreb, katerega se se udeležili tudi člani društva Sokol. Člani imenovanega društva, ki so šli ob rakvi in so bili v kroju, so pa nastopili tako, da so navzoči duhovniki in verniki opravili smatrali, da tak nastop žali in moti verski čut katoliškega kristjana. Imenovani člani društva Sokol so namreč šli pokriti v cerkev in so ostali pokriti med pogrebnim obredom, ko so duhovniki odpevali in molili molitve za dušo pokojnika. O tem nastopu članov društva Sokol je župnik takoj poročal na škofijski ordinariat in po tukajšnjem dekanijem uradu z vlogo dne 11. okt. 1. l. ravno tam vprašal, ali se smejo člani društva Sokol v cerkvi pri bogoslužnih opravilih tako obnašati, in če se smejo, od kedar in od ktere cerkvene oblasti imajo to dovoljenje.

Na to vlogo tukajšnjega dekanijem urada je škof. ordinariat z dopisom z 28. dec. 1921 št. 4867 odgovoril dobesedno: »Glede pritožbe, da je šišen. Sokol ostal v cerkvi pokrit, se je opozorilo načelstvo Jugosl. sokolskega saveza, ki je odgovorilo z dnem 16. dec. 1921 št. 1666, da je že po predpisih o javnih nastopih Sokola a priori izključen tak nastop, da pa so se o teh določbah ponovno opozorila sokolska društva.«

Tukajšnji župnijski in dekanijemski urad je ta odgovor vzel na znanje, ker se je nadejal, da so člani po deželi glede javnih nastopov z njih glavnim odborom — Jugosl. sokolskim savezom — istega mišljenja in to tembolj, ker je slednji po svoji lastni zgoraj navedeni izjavi povodom zgoraj omenjenega primera o zadevnih določbah ponovno opozoril vsa sokolska društva.

Člani šentvitiškega Sokola pa se teh določb kljub »ponovni opozoritvi« niso držali, marveč pri cerkvenem pogrebu pretekli ponedeljek nastopali tako, da je župnik primoran in dolžan zoper tak nastop javno najodločneje ugovarjati. Pretekli ponedeljek dopoldne je bil pogreb ponesrečenega draveljskega fanta Alojzija Arhar. Cerkevnega pogreba so se udeležili tudi člani šentvitiškega Sokola; člani, ki so stali oziroma šli ob rakvi, so ostali pokriti med obrednimi molitvami, ki jih duhovščina opravi pri blagosloavljenju rakve v hiši; šli so pokriti v cerkev; pri obrednih molitvah za dušo pokojnika in pri odpevanju molitve »Libera« sta se dva odkrila na izrecen poziv cerkvenikov, dva sta kljub pozivu ostala pokrita; vsi zopet so ostali pokriti na pokopališču ob grobu tudi med tem, ko so se molile poslednje obredne molitve za pokojnega. Po pogrebu je župnik zvedel, da so ti sokoli ob rakvi stali pokriti tudi vsi

mašo in celo tudi pri najsvetejšem delu sv. maše, pri povzdiganju.

Da v prihodnje v tem pogledu ne bo nobenega nerazporazumljenja in da katoliški verniki naše starodavne šentvitiške župnije ne bomo v strahu, da se ne bi naši katoliški bogoslužni obredi pri pogrebnih na katerikoli način poniževali, zato blagovolite vsi katoliški šentvitiški župljani sprejeti sledečo izjavo v vednost in ravnanje: 1. kadar bo odslej umrl kak član ali članica društva Sokol, naj njegovi domači nikar več ne hodijo prosit oziroma naročat slovesnega cerkvenega pogreba in naj ne prosijo katoliške duhovščine, da bi ista mrliča od doma ali od določenega prostora spremljala v slovesnem sprevodu. — 2. Pri pogrebnih, kjer bodo člani Sokola nastopali tako, kakor so to storili pretekli ponedeljek, katoliška duhovščina ne more sodelovati in cerkvenih obredov vršiti. — 3. Katerokoli društvo misli pri katoliških cerkvenih slovesnostih ali opravilih katoliških verskih obredov po svojih članih nastopati drugače, nego je bila pri nas, katoliških kristjanah dosedaj navada in drugače, nego se sklada z verskim čutom katoliških vernikov, naj se izkaže s tozadevnim dovoljenjem višje cerkvene oblasti; v nasprotnem slučaju katoliški duhovnik bogoslužnih opravil ne bo vršil.

Ljudstvo se je nad ponašanjem »Sokolac« spotalo in je smatralo opisani nastop »Sokolac« za izzivanje in hoteno žaitov verskega čustvovanja. Iz izjave načelstva sokolskega saveza je tudi razvidno, da so Sokoli nastopali proti predpisom svoje organizacije in proti izrecnim navodilom načelstva. Župni urad je bil primoran, da je na tak način branil versko čustvovanje vernikov, ko je druga sredstva izrabil.

Toda kaj se zgodi?

»Slov. Narod« z dne 20. t. m. je v skrajno neokusnem dopisu odobrnil postopanje »Sokolac«, napadel dekana Zabreta in označil izjavo župnega urada z besedami: »Verski fanatizem, ki meji na blaznost.«

Ne bomo povpraševali, kakšne disciplinarne predpise da ima Jugoslovanski sokolski savez in ali bo njegov načelstvo napravim trdovratnim kršiteljem štatutov izvajalo posledice, ker vemo, da bi bilo tako vprašanje brezuspešno, vprašamo pa samo, ali se naša gornja trditev ne potrjuje s tem kričečim slučajem v vsej celoti?

»Sokolstvo« se po svojih tendencah čimdalje bolj odmiče od svojih prvotnih ciljev in se prelevlja v avantgardo protiverskih bojevnikov. S svojimi nastopi pri pogrebnih — v št. Vidu ni bil prvi slučaj — sistematično izziva in išče gradiva, s katerim bi se dalo operirati pri svobodomiselnih zakonodajcah za krepak sunek — proti Cerkvji. Morda bomo že v najkrajšem času o tem kaj slišali in vsakdo bo potem vedel, kje da se nahajajo globlji viri za kulturno bojno razpoloženje v naši državi v času, ko najbolj potrebuje mirnega razvoja in notranje konsolidacije, ko so itak že politične in strankarske strasti presegle višek dopustnega boja.

Pred novimi volitvami na Angleškem.

London, 22. okt. (Izv.) Reuter poroča: Lord Curzon bo v novi vladi obdržal zunanji portfelj, lord Derby bo pa prevzel kolinije ali pa vojsko.

London, 22. okt. (Izv.) Oficiozni krogi konservativne stranke izjavljajo, da je v interesu države, da se volita nova parlamenta. Če bo v ponedeljek Bonar Law izvoljen za voditelja konservativne stranke, bo takoj sestavil novo vlado in ji nato predlagal razpust obeh parlamentov. Proklamacija za volitev novih zbornic bi izšla 30. oktobra, kandidati bi se določili do 8. novembra in 18. novembra bi bile volitve.

MEDNARODNA ŽELEZNIŠKA UNIJA.

Pariz, 22. okt. (Izv.) Mednarodna železniška konferenca je danes končala svoje delo. Ustanovila se je mednarodna železniška unija, čije naloge bo, da prouči in obnovi železniški promet.

Demisija vlade po kumanovskih slavnostih.

POGOJ ZA DAVIDOVIČEV POPUST — ODPSTOP VLADE. — MISLIJENJE KRONA.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) Po večerajšnji seji narodne skupščine se ne more več govoriti o edinstveni demokratski stranki. Čeprav se demokratski klub formalno še ni razcepil na dva dela, vendar ne predstavlja več ene celote. Zanimivo je, kako je Davidovičeva skupina večeraj popustila v vprašanjih glasovanja in predsednika skupščine. Kakor smo že sporočili, so demokratski poslanci dobili proste roke za volitev, a Davidovičeva skupina je zahtevala, da mora vlada podpisati protokol, da bo predala ostavko takoj po kumanovski proslavi. Iz tega je razvidno, da Pašić in Pribečević nista bila za ostavko niti po kumanovski proslavi. Rezultat glasovanja in dokazuje, da je v demokratskem klubu močna večina za g. Davidoviča. Po vsej priliki je od 65 navzočih demokratskih poslancev glasovalo 40 za dr. Ribarja. To število je prekosilo vsako pričakovanje, ker je bil teror od strani Pribečevića zelo hud in so za dr. Ribarja glasovali samo izraziti intelektualci. Ostalih 25 poslancev je še vedno kolebalo, pa so tudi to pot potegnili s Pribečevićem, ki jim je obetal razna korita. Če bo svojo obljubo držal, je seveda drugo vprašanje.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) Glasom protokola, ki so ga vladne stranke podpisale, bi

PORAZEN POLOŽAJ DEMOKRATOV.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) O notranjem razpoloženju v demokratski stranki daje značilno sliko izjava demokratskega posl. Angelinovića, ki jo je objavil v »Novosti«: Pri večerajšnji volitvi predsednika skupščine je bila demokratska stranka poražena. Dejstvo je, da se stranka ni mogla sama spoznameti glede osebe predsednika; padec dr. Ribarja dovolj jasno kaže, kak je položaj v demokratski stranki. Izvolitev dr. Lukinića za predsednika skupščine, ki je bil izvoljen z radikalnimi glasovi, dokazuje, da igra demokratska stranka v koaliciji podrejeno vlogo. S tem je nehala biti ravnopraven činitelj v koaliciji. Naša pozicija se

KLAVRNA VLOGA ZEMLJORADNIKOV.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) Najbolj klavrnolo vlogo so pri večerajšnjem glasovanju za predsednika skupščine igrali zemljoradniki. Kakor se je že poročalo, je bil pred večerajšnjim na sestanku opozicije sklenjen sporazum vseh opozicijskih strank, da bodo pri volitvi predsednika nastopale enotno. Vsled tega sklepa opozicije je postal položaj za vlado zelo resen in nevaren. Vsi politični krogi so bili prepričani, da bosta propadla Pašić in Pribečević, ki s svojim režimom škodujeta državi. Sklep opozicije je tedaj ustvaril najboljše razpoloženje, ne le v političnih krogih, marveč tudi med prebivalstvom, ki noče več prenašati režima žandarjev in batinašev.

Ko so se po posamezni klubi sestali

Volitev podpredsednikov in tajnikov v skupščini.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) Seja narodne skupščine se je začela danes šele ob pol 12 mesto ob 9 ter je trajala do pol dveh. Da se ni mogla prej začeti, je krivo to, ker se vladne stranke niso mogle zediniti v vprašanju svojih kandidatov za podpredsedniška in tajniška mesta. Ko se je prikazal v dvorani novi predsednik dr. Edo Lukinić, ga je opozicija sprejela z burnimi kliči: »Eljen Tisza! Eljen Magyar baratom!«

Vladni kandidati za podpredsednika so bili: Milorad Vujičić (rad.) in dr. Karamehmedović (musliman). Za tajnike so kandidirali od vladne strani: Vojislav Janić (rad.), Rajer (samost.), Vukosavljević (dem.), Miloradović (Beninova skup.). Opozicija je kandidirala za podpredsednika Sušnik (Jug. klub) in Vojo Lazića (zemljoradnik.). Za tajnike je kandidirala opozicija Vlad. Pušenjaka (Jug. kl.), Deržić (N.S.S.), Jeremića in Alijo Alića (Spahova skupina).

Oddanih je bilo 210 glasov. Dobili so Vujičić 135, dr. Karamehmedović 130 gla-

moral Nikola Pašić takoj po kumanovski proslavi predati ostavko. Politični krogi pa sumijo, da Pašić ne bo držal besede, čeprav je podpisal protokol. Dvorni krogi in kamariča so odločno proti Pašiću in Pribečeviću, zato se ta dva držita skupaj, ker bi v slučaju demisije nič ne pomenila in ne bi se vzdžala na krmilu. Sploh se je ta borba zadnji čas vodila od strani radikalov in Pribečevića samo zato, da obdrže oblast. Vaš dopisnik se je razgovarjal z zelo uglednim radikalnim voditeljem in ga vprašal, zakaj radikalni niso hoteli pretrgati s Pribečevićem in zakaj so izvolili zaupnika grofa Tisze dr. Lukinića. Odgovoril mu je: »Mi nečemo postati državljani druge vrste.« Medtem bi se pa krona tudi po demisiji sami nahajala v precej neprijetnem položaju. Čeprav mora krona v prvi vrsti računati z voljo ljudstva, ki je odločno proti sedanjemu režimu, vendar je treba na drugi strani računati s številčnim rezultatom, ki je znan. Vsi politični krogi so mnenja, da bo krona to pot računala samo z voljo naroda, ker bi v nasprotnem slučaju tudi zanjo nastopile nedogledne posledice. Po vsem tem je jasno, da bo po demisiji sedanje vlade dobil mandat Stojan Protić ali Davidović.

skoro ne razlikuje več mnogo od pozicije samostojnih kmetov in Maglajičevih muslimanov. Trenutno se ne da nič pomagati. Pred nami je kongres stranke, ki naj razčisti položaj in poda pravec strankine politike. Pred kumanovsko svečanostjo je nastala ta kriza in klub bi bil moral ob tej priliki razčistiti vprašanje koalicije. Večerajšnje glasovanje pa je razčiščenje zavleklo za dolgo časa in s tem tudi razčiščenje razmer na Hrvatskem. Z večerajšnjim glasovanjem je bila vržena rokavica ogromni većini Hrvatov, ki v dr. Lukiniću vidijo glavnega krivca sedanjega nesoglasja.

na svoja posvetovanja, se je naenkrat začelo, da je zemljoradniški klub sklenil, da bo glasoval za svojega lastnega kandidata. Ni šlo samo za onih 10 glasov, ki so jih oddali zemljoradniki, pač pa je sklep zemljoradniškega kluba slabo deloval na ves položaj. Radikalni klub, ki je v svojem odporu proti dr. Ribarju že popuščal, je začel sedaj še odločneje nastopiti proti izvolitvi dr. Ribarja. S tem je zemljoradniški klub pokazal, da mu je na tem, da se obdrži sedanji režim magari samo za 2—3 dni, kolikor jih je še do demisije. Zemljoradniki so s tem pokazali, da so velesrbiska stranka in da so doslej le varali javnost, najsi tudi so proti Pašiću in Pribečeviću nastopali.

sov, Sušnik 58, Lazić 48 glasov, 13 glasov je bilo razcepljenih, 6 pa praznih. Dalje so dobili za tajnike: Janić 129, Rajer 138, Vukosavljević 142, Miloradović 140 glasov. Nato se je seja zkajljučila. Nova seja bo 6. novembra z dnevnim redom: Izvolitev finančnega odbora.

Značilno pa je, da se je na vladni listi za tajnika nahajal tudi Miloradović iz znan Beninove skupine, zemljoradniških uskokov. Beninovo ime je znano izza afere o podkupovanju poslancev za glasovanje za ustavo. Se zanimivejša pa je, da se teh 6 zemljoradniških uskokov, ki imajo svoj klub, ni moglo zediniti za svojega kandidata. Tik pred sejo še vedno niso bili složni, nakaš so jim radikalni diktirali njihovega kandidata. Vsled tega diktata pa je ostalih 5 Beninovec bilo razjarjenih ter niso hoteli glasovati za svojega tovariša. Tu di zemljoradniki niso hoteli glasovati za svojega kandidata Lazića, ki je bil na opozicijski listi, marveč so svoje glasove oddali Moskvljeviću.

ZNAK RAZPOLOZENJA.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih se je raznesla vest, da demokratski minister Rafajlović po da ostavko, ker noče več sedeti skupa s Pašićem in Pribečevićem.

SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Belgrad, 21. (Izvirno). Danes se je vršila seja zakonodajnega odbora. Na dnevnem redu je bila volitev predsedstva. Izvoljeno je bilo staro predsedstvo. Po tem važnem delu se je seja zaključila in se naznanila nova seja 1. novembra.

SEKCIJA ZA OBČINSKI VOLIVNI RED V BOSNI.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) Sekcija zakonodajnega odbora za proučevanje zakonskega načrta občinskega volivnega reda za Bosno in Hercegovino je obdelala danes 3 poglavja. Sklenjeno je, da naj ima aktivno volivno pravico vsak moški državljan, ki je dovršil 21. leto starosti ter biva 1 leto v občini. Pasivno volivno pravico pa ima, kdor je 24 let star ter prebiva v občini 2 leti.

URADNIŠKI ZAKON.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) Danes je imela svojo sejo sekcija za uradniški zakon. Na seji je bilo sprejeto več členov s prehodnimi določbami.

KRALJEVO SOŽALJE DR. RIBARJU.

Belgrad, 21. okt. (Izv.) Kralj Aleksander je poslal dr. Ribarju lastnoročno sožalno pismo ob smrti njegove matere.

Impozanten katoliški shod v Gradcu.

Gradec, 21. okt. (Izv.) Jutri se bo vršil po daljšem presledku v Gradcu tretji štajerski katoliški shod. Udeležencev je prijavielih okoli 100.000 iz Štajerske in drugih avstrijskih dežel. Danes se je v Štefanijaki dvorani vršilo slovesno zborovanje kot uvod katoliškega shoda.

4000 Čehov izgnanih iz Romunije.

Praga, 21. okt. (Izv.) Češkoslovaški poslanik v Bukareštu je pri romunski vladi interveniral radi izгона 4000 češkoslovaških državljanov iz Romunije. Vlada mu je odgovorila, da gre pri tem najbrže za napako podrejenih oblasti in je obljubila, da bo izvršila najstrožjo preiskavo.

ČESKO ZASTOPSTVO NA KUMANOVEM.

Praga, 21. okt. (Izv.) V imenu češkoslovaškega ministra za narodno brambo se bo udeležil proslave na Kumanovem general Čeček in ministrov adjutant kapetan Kypil.

PLAČE ČESKIH DRŽ. URADNIKOV.

Praga, 21. okt. (Izv.) Državnemu uradništvu se bodo zvišale temeljne plače za 75%, draginjske doklade pa znižale na 25%. Od plač se bo uradništvu odtegnilo 8% za pokojninski fond in pa osebni dohodninski davek. Na ta način bodo dosedanji dohodki državnih uradnikov znižani za 12%. Ta naredba stopi v veljavo 1. aprila 1923.

POVRATEK DR. BENEŠA.

Dunaj, 21. okt. (Izv.) Na povratku iz Benetk se je peljal danes skozi Dunaj češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš.

Mažari nepoholjšljivi.

Budimpešta, 22. okt. (Izv.) Na včerajšnji seji narodne skupščine je poslanec Szilagyi v svojem govoru izjavil, da so sedanje meje Mažarske nevdružljive in da bo treba za spremembo istih poseči po vsakem sredstvu.

Fr. Stelč: Almanah katoliškega dijaštva.

Katoliško dijaštvo je po par letnem presledku zopet povzelo literarno tradicijo s tem, da je izdalo lasten Almanah. Ko se je pred par leti združila slovenska »Zora« s hrvatsko »Lučjo« v enotno skupno jugoslovansko katoliško dijaško glasilo, je slovenskemu delu zmanjkalo lastnega torišča, na katerem bi vsestransko lahko razvilo svoje mlade moči in žal nam je bilo tega, kajti dolga vrsta letnikov »Zore« je jasno in nedvoumno odažala vsakokratno generacijo in njena stremjenja, njene talente in njene nade. »Zora« - »Luč« pri težavnih razmerah vsakega današnjega tiskarskega podjetja in pri postoterjenem interesnem krogu tega ni zmogla; in to je rodilo novo potrebo po lasni podjetnosti, katere plod je pričujoči Almanah. Tradicija »Zore« je v njem zopet oživela. Vse smeri dijaškega zanimanja nam reprezentira, podaja nam sliko o tem, o čemer razmišlja, za kar se navdušuje in o čemer sanja njegova fantazija. Kakor prejšnje generacije, se nam predstavlja tudi ta v ozki zvezi z duhovnimi voditelji našega naroda; nekdanj sta bila v ozkih zvezah z nami Mahnič in Krek, danes otvarja knjigo s svojo poslanico škof Jeglič.

Vsebinsko Almanaha lahko razdelimo na plodove ustvarjanja, umetniškega teženja mlade generacije in na spoznavna, razjasnilni načel in stremljenj služeča razmišljanja, katerim se priključuje manjši del informativnega značaja.

Med umetnostjo Almanaha prevladuje

Mir v Albaniji.

Tirana, 17. okt.

Uradni list objavlja: Nekateri listi, posebno italijanski, pa tudi jugoslovanski, pišejo da je v Albaniji revolucija in da se čete bore proti ljudstvu. Nasprotno albanskemu prebivalstvu teh vesti ni treba zavračati, ker kdor živi v deželi, vidi sam, da je med nami mir in red. Toda s pogledom na zunanji svet je pa treba popravka. Kajti te vesti zelo škodijo naši trgovini in industriji. Zato je naša dolžnost, da proti tem neresničnim vestem odločno protestiramo. Mi hočemo tudi v bodoče skrbno gojiti red in mir v deželi kot temelj narodne neodvisnosti in svobode.

FRANCOSKI NAČRT REPARACIJSKI KOMISIJI.

Pariz, 22. okt. (Izv.) Francoski delegat Barthou je včeraj izročil reparacijski komisiji francoski memorandum. Reparacijska komisija je na današnji seji pričela proučevati francoski načrt. Posvetovanje se bo nadaljevalo v ponedeljek.

ZASTOPNIKI TUJE INDUSTRIJE V MOSKVI.

Moskva, 21. oktobra. (Izv.) Včeraj so došli semkaj zastopniki nemške, švedske in češke težke industrije.

MRZDNI BOJ URADNIKOV A. O. BANKE.

Dunaj, 21. okt. (Izv.) Med uradništvom Avstroogrške banke in upravnim svetom se že dalj časa vrše pogajanja za ureditev plač. Ako upravni svet v najkrajšem času ne ugodí, bodo uradniki pričeli stavkati.

Politične novice.

«Socializem, rodoljubi in upravni svetniki.» S pomočjo narodnih socialcev, ki oznanjajo slovenski »socializem« se je starim »rodoljubom« posrečilo, da do volitev postanejo zopet predmet zanimanja. Rodoljubstvo je izginilo izmed slovenskega ljudstva že pred 30 leti, narodni socialci pa nam ga zopet poklanjajo. V včerajšnjem oklicu, ki so ga podpisali starodemokrati, imenovani »rodoljubi«, ter narodni socialci, govore o naprednosti, hrvaškem vprašanju in celo o nedeljivosti Slovenije. Svojo eksistenco pa opravičujejo s tem, da je »spoznanje (malo pozno) potrebe rodilo sporazum naprednih političnikov onih narodnih in naprednih idej ki rodoljubov.« Te napredne skupine so: narodno-socialistična stranka ter »somišljeniki onih narodnih in aprednih idej, ki jim je že pol stoletja neutrudljiv glasnik Slov. Narod. Resnično, vam povemo, da to rodoljubarstvo spada res še v blaženih Tomanovih čase, ko so doktorski titel, lepa brada in zlati naočniki bili fetiš, pred katerim je smelo ljudstvo v znamenju naroda in napredka seveda padati na kolena. Takrat še ni bilo socialnega vprašanja, čeprav so že tedaj v znamenju narodne ideje po deželi odirali kmetsko ljudstvo. Danes pa v času socialnega vprašanja stopajo na plan razni upravni svetniki ter se v znamenju naprednosti in narodnosti vežejo z narodnimi in naprednimi »socialisti«. Dober del »Narodovih« rodoljubov, ki nar. socialcem v oklicu delajo družbo, naporno in v potu svojega obraza deluje v različnih upravnih svetih velikih podjetij. In zato je taka narodna naprednost, četudi že nad pol stoletja stara, vedno dobra in prijetna, posebno, če jo drže pokonci narodni in napredni »socialisti«.

+ Oho, kaj pa to pomeni? »Narodovk« starini v družbi narodnih socialcev se v svojem proglasu izrekajo za »staro sloven-

sko načelnost in poštenost.« To je zelo lepa beseda. Mi stare liberalce sicer že precej poznamo, vendar človeku dobro de, ko tudi od te strani sliši tako lepe besede. Ampak današnje »Jutro« prinaša neko izjavo, katero bodo gospodje starini — »Jutro« jih nazivlje frakarje — morali vendar le pojasniti. Gre za nakup znanih Kokoschinegovih hiš v Mariboru. »Slov. Narod« je po našem poročilu iz Belgrada spravil v zvezo s temi hišami dr. Zerjava. In na dotično »Narodovo« notico odgovarja »Jutro« ter pravi sledeče: »Da bo pa za vedno Kokoschinegovih hiš še bolj pojasnjena, povemo, da je zanje posredovala neka oseba iz Ljubljane, in sicer gospod, ki pripada aktivnim članom ljubljanske frakarje. Menda bo ta konstatcija zadovoljila in ne bo treba o tej aferi še podrobneje pisati. Baš iz tega pa se vidi, kako neiskrena je politika dr. Triller-Ravniharjeve grupe, kateri je postala železna srcaja navada, da grehe, storjene v njenih vrstah, odriva na druge. Potrpežljivost je sicer lepa lastnost, a povedati moramo, da nas bo kmalu minula.« Če je na tem »Jutrovem« namiganju kaj resnice, morajo starini to razčistiti, sicer se ne smejo sklicevati na »staroslovensko poštenost.«

+ Shod SLS na Dobrovi se je vršil preteklo nedeljo. Poročal je poslanec Brodar. Nad 150 mož je pazljivo sledilo njegovim izvajanjem ter soglasno izreklo zapupnico Jugoslovanskemu klubu za njegovo delovanje.

+ Kdo je to? Kraj dejanja: pisarna na Bleiweisovi cesti. Ali pa pisarna v Belgradu. Ali pa kje drugod. Glavno je pisarna, saj so si vse več ali manj enake. V pisarni velika miza, težko obložena z debelimi, zaprašanimi akti. Pred mizo stol, na stolu pa mož. Bolj suh in prepaden mož. Mož zasede svoj prestol rano zjutraj in potem začne pisati. On piše, uvek piše, vzdaja piše, vedno piše, neprestano piše. Ura je deset, a mož piše. Bije poldan, a mož piše. Že štiri je, a mož piše. Je sedem in osem, mož še vedno piše. Piše neumorno, neutrudno. Akt za aktom drči skozi njegove roke. Tako živi revež dan na dan, od nikogar pripoznan, od mnogih še zaničevan. Kdo je ta mož, tako vnet za blagor aktov na aktih zgrajene domovine? Rekl boste, da je to kakšen diurnist ali skromen in tih šribar, kakor so rekli včasih, ki žrtvuje svoje zdravje in svojo dušo in telo za bedno pohvalo svojega pisarniškega šefa. Kakšna zmotla! Čitajte le včerajšnje »Jutro« in videli boste, da je ta odlični mož naš dični dr. Zerjav, vzor državne pridnosti. Po mnenju onih pa, ki ne istovetijo pridnosti s političnim talentom, tudi vzor državniške nesposobnosti. Izvemši seveda, če smatra kdo za »državniško« sposobnost »podrepaštvo« pod Pribečevićev rep.

+ Vlada odklanja razgovor s Stambolijskim. Bolgarski ministerski predsednik Stambolijski se je na svojem potu iz Prage hotel ustaviti v Belgradu in je zaprosil našo vlado za razgovor. Vlada je njegovo ponudbo odklonila z motivacijo, da je vlada v krizi. Ta čin naše vlade je nov dokaz njene diplomatske nezrelosti. V času orientiske krize bi bilo dvakrat koristno in potrebno, da se vlada razgovori z Bolgarijo o tem predmetu. Škodilo vsaj gotovo ne bi. S takim odbijanjem se Bolgarija naravnost sili v neslovanski tabor in se ne ublažujejo naspotstva izza svetovne vojne, ki jih mora biti vendar enkrat konec.

+ Odmevi Lloyd Georgeovega odstopa. Italijanski in francoski listi so polni zadoščenja nad odstopom Lloyd Georgea. V

ostalem priznavajo njegove zaslugе za entento.

+ Čičerinove izjave. Ruskulta poroč iz Rige: Moskovski brezični brzovaj javlja, da je imel Čičerín pred časnikarji velik govor o svojih izkustvih v inozemstvu. Rekel je, da so po njegovem mnenju vsi doseđanje evropske konference zgolj epizoda v medsebojni gospodarski borbi med Francijo in Anglijo. V Nemčiji se čuti ne dvomno želja po čim tesnejših stikih s ruskim gospodarskim življenjem. Glavni proizvod Rusije je petrolej, ki ga hoče Rusija na vsak način braniti pred zahtevami Evrope. Največja ovira bodoči sovjetski politiki je v stališču nasproti sovjetom delavskih razredov v Evropi, ki ga mora oznočiti kot odločno negativno.

+ Razpust kočevske skupine Nemškega Kulturbunda. V novosadskem »Deutsches Volksblatt« razpravlja dr. Georg Grassl, tajnik Švabsko-nemškega Kulturbunda, o razpustu kočevske krajevne skupine te organizacije. Pobija razloge za razpust, ki jih navaja razpustni odlok, kot presplošne in samovoljne, a to je demonstracijski nastop v govornih in kličih, okrasitvi s hrastovim listjem, v nemških barvah sestavljenem cvetju itd. Grassl pravi da Nemci upajo, da v tej stvari še ni izrečena zadnja beseda in da bo Kulturbund od svoje strani na vsak način uporabil vsa zakonita sredstva, da se kočevska skupina upostavi.

+ Narodni svet Italijanske ljudski stranke zboruje te dni v Rimu. Predseduje De Gasperi, a navzoča sta med drugim don Sturzo in posl. Cavazzoni. Sklenili so da izdajo na vse svoje senatorje, poslance in organizacije oklice, v katerem bodo ugotovili strankina načela in pojasnili njeno delo. Kakor se zagotavlja, bo zmoglo stati lišče, da mora biti stranka brezpogojna stranka centra in se ne sme nagibati ne na desno, ne na levo. Ljudska stranka je spričo razburkanega položaja v deželi proti takojšnjim volitvam. Nasprotuje tudi temu, da bi se fašisti udeležili vlade, dokler ne odloži orožja.

Dnevne novice.

— Umrl je včeraj ob 11. uri dopoldne v Št. Vidu nad Ljubljano g. Blaž Zabret, tovarnar v Britofu pri Kranju. V težki skoro triletni bolezni se je radi izpremembe prepeljal za nekaj časa k svojem bratu dekšanu v Št. Vid, kjer pa ga je dohitela smrt. Pokojnik je bil skozi celo vojno župan predoseljске občine. Težke skrbi in razburiljivi županski posli med vojno s popolnoma izpodkopali že itak šibke zdravje. Pokojnik je bil zelo podjetnega duha. Kot oseba je bil izredno blagega značaja in globoko veren mož. Naj počiva v miru blaga duša, njegovi soprogi, otročičem in materi pa naše iskreno sožalje.

Rado Legvart †. Sinoči ob 6. je dospela v Ljubljano brzovajka, da je umrl v Zürichu v Canton sanatoriju ob 12. popoldne g. Rado Legvart, predsednik Slovenske banke, vsled kapi, kot posledice dolgotrajne ledvične bolezni. V Švico je bil odšel, kakor slišimo, s namenom, da pridobi švicarske interese za naše gospodarstvo, trgovino in industrijo. Pokojnik je dosegel 46. leto svoje starosti. Njegove zemeljske ostanke bodo prepeljali v domovino. Rajnega Legvarta je dičila izredna marljivost. Rodil se je v borni kmetaki hiši pri Novicerkvi na Štajerskem, dovršil vinarjsko šolo v Mariboru, nakar se je podal v Nemčijo, dasi brez sredstev od doma, da si pridobi tam višjo gospodarsko izobrazbo. Po dokončanih študijah je kmalu stopil v dežel-

vezana beseda daleko nad nevezano, kar izgleda, da ni slučajno, če si predočimo, da tudi sicer umetniška proza nima pravega naraščaja. Edino Andre Čebokli, ki je že znan iz »Dom in Sveta« in goriških publikacij, ji je zvest. Med pesniki nastopajo poleg znanega sotrudnika naših leposlovnih listov Antona Vodnika, ki je dal tudi inicijativo za Almanah in ga uredil, njegov brat France, Okorn Jenetz, Debeljak Tine, P. Krizostom Sekovanič, Pogačnik Jože, Vodušek Božo in Tomažin Aljoša.

Spoznavavno stremjenje se razvija v raznih smereh, poglavito pa v verski, socialni in umetniški. Da je močnen povdarek na socialni smeri, je razumljivo, karakteristično za naš čas in za bodočnost razveseljivo dejstvo. Med drugim nastopata v ti smeri že deloma znana delavca Janko Kralj in Viktor Korošec. Prvi razpravlja v članku K enoti sveta o misli o svetovnem miru in poudarja, da je katoliški nazor, ki je vstvaril svetovno enoto v srednjem veku, zmoežen tudi v novih razmerah ustvariti novo obliko kulturno enotne in socialno pravične družbe. — Korošec razmotriva aktualne kulturne, socialne, gospodarske in politične probleme v duhu krščanstva. — France Debevec vidi v članku Poglavlje o katol. materialisti vseh zlo človeške družbe v materialističnosti človeške narave, ki jo je treba posebno v vzgojno izredno važnih mladostnih letih premagati z vzgojo v smeri idealov in značajne volje. Kot temelj našega socialnega sistema povdari v uvodu solidarnost posameznikov in slojev, kot cilj ustvaritev vseh pogojev za čim najmanjšo in za vse ljudi pravično zavisnost od

materialnih dobrin ter kot metodo v skladu z zgoraj povedanim: reformo duha v smislu svetopisemskega naročila in najradikalnejše socialne reforme na vseh ostalih poljih.

V religiozni smeri je v prvi vrsti treba imenovati poslanico škofa Jegliča, ki utrjuje mlade ljudi v verskih resnicah. F. Č. nam predstavlja Kristusa kot živ ideal vzvišen nad vse papirnate literarne ideale, pa naj so jih zasnovali tudi največji duhovni sedanjosti, n. pr. Nietzsche in Dostojevskij. — Andrej Križman opozarja na važnost eharistije, ki je zmoežna, da združi vse narode v miru, po katerem danes tako elementarno teži vse človeštvo.

Kar se tiče umetniške smeri nam je podal p. Roman Tominec O. F. M. nekaj misli o porajajoči se slovenski umetnosti, kjer se peča z najnovejšimi literarnimi pojavi in jih skuša razložiti z občege duhovnega razvoja našega časa. Novih vidikov ne podaja, skuša pa trezno opredeliti pozitivne vrednote teh smeri. Vodnikov razgovor z bratoma Kraljema je hvalevreden poskus, ker podaja avtentične izjave o njuni umetnosti, ki je tolikokrat nerazumljena in h kateri večina našega občinstva z občudovanjem vredno troglostvo ne mara zavzeti vsaj objektivnega stališča. Prav bi bilo, da bi ta razgovor pazljivo prebrali vsi, ki jih zanima umetnost in ga vzeli za izhodišče svojega stališča napram ti umetnosti. Istotako je vse hvale vreden članek Stanka Vurnika o arhitekturi, ki opozori na nekatere osnovne elemente našega razmerja do te pri nas najmanj razumljene stroke umetnosti in skuša opredeliti pravilno stališče napram pojavom kot je Vurnikova Za-

družna gospodarska banka in opredeliti važnost našega največjega arhitekta — umetnika Plečnika.

Ravno ti trije članki o moderni umetnosti, o kateri se je pri nas še tako malo trespelo in porabnega napisalo, tvorijo za široko publiko največjo dragocenost tega almanaha in so zmožni dati koristne pobude tam, kjer je našemu kulturnemu stanju posebno potrebna.

Informativno smer o katol. gibanju med dijaštvom in njegovi preteklosti zastopajo članki: Ante Kordin, Pota in cilji, France Debevec, Jugoslovansko dijaštvo na Dunaju in Dr. Ludwig Baum, O kat. dijaštvu v Nemčiji. Odkrito povem, da bi bil v tem oziru pričakoval več. Vsaj kratek pregled razvoja katol. dijaške organizacije bi bil potreben in pregled sedanjega njenega stanja. To bi bila generacija sama sebi dolžna, na drugi strani pa bi bila to za njo najboljša reklama. Ker vemo, s kakimi težavami so se morali boriti prireditelji, da so nam podali to, kar imamo pred seboj, jim tega ne štejemo v prevelik greh.

Kdor se zanima za kat. gibanje, bo z veseljem prebral almanah, ki dokazuje, da se tudi najnovejša generacija bavi z umetnostjo in znanstvom, da je poezija sicer stopila napram predvojni dobi nekoliko v ozadje, da pa gre za to principijelno in smotrno razglabljanje globlje nego pri prejšnjih. To je karakterističen pojav, dokaz, da se naše kulturno osredje pogloblja in razširja ter da imamo pričakovati, iz mladih vrst modernosti in načelnosti jasnih delavcev.

so službo na Kranjskem, kjer se je mnogo trudil za povzdigo domače živinoreje. Ker je bil izredno podjetnega duha, je snoval razne gospodarske načrte, ustanovil med drugim tudi konzervne tvornice na Vrhniki in Slovensko banko. Pokoj njegovi duši! Njegovim domačim in sorodnikom naše sozlagje!

— **Proslava bitke pri Kumanovu**, kjer je hrabra srbska vojska izvojevala sijajno zmago nad mnogoštevilno turško armado, se bo vršila v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj in Slovenski Bistrici v torek, dne 24. t. m. Po cerkvah v teh mestih se bo ta dan opravila služba božja za padle borce, ki so bili prvi vojniki za naše osvobojenje in ujediničenje. Proslave se udeležijo vse vojne in civilne državne oblasti, kakor tudi šolska mladina. V ostalih krajih Slovenije se vrši na ukaz pokrajinske uprave proslava kumanovske bitke v četrtek, 26. t. m. Ta dan se naj povsod v spomin velike zmage nad Turki opravijo službe božje, ki se je naj udeležijo vsa oblastva in vsa šolska mladina. V šolah naj učiteljstvo pojasni deci velik zgodovinski pomen zmagoslavne bitke na Kumanovem.

— **Položnice** so prejele v zadnjih 14 dneh, izpolnjene z zneskom, ki ga je treba še dopolniti, vsi oni p. n. naročniki, ki še dolgujejo na naročnino do konca meseca oktobra. Pri večini izmed njih je nastala ta razlika vsled letošnjih dvakratnih povikov »Slovenec« naročnine. Za celo letoče leto znaša namreč naročnina 118.50 dinarjev, do konca meseca oktobra pa 94.50 din. Kdor torej v celoti do 31. okt. nima plačane omenjene vsote, naj izvoli čimprej poravnati razliko, ker bo sicer z dnem 3. nov. ustavljeno nadaljnje dopošiljanje lista.

— **Namen ali slaba informacija?** Ljubljanska »Jugoslavija« poroča iz Beograda, da je Jugoslovanski klub »neznačajno barrantal za podpredsedniško mesto« in da je sklenil glasovati za dr. Ribarja, ako ne dobi mesto podpredsednika v skupščini, sicer pa da bo za kompromisno listo oziroma za ono, o kateri se bodo sporazumele vladne stranke. »Jugoslavija« prinaša sicer zelo slaba poročila iz Beograda, kar pa je njena zadeva, toda v navedenem slučaju se je njeno uredništvo lahko že iz naših prejšnjih poročil poučilo, da je Jugoslovanski klub v vprašanju predsedstva skupščine zavzel načelno stališče, ki se ga je tudi kljub številnim intervencijam od strani radikalov držal. Vprašanje podpredsedstva za stališče Jugoslovanskega kluba v zvezi z vprašanjem predsedstva sploh ni prišlo v poštev in klub takega pogaja tudi nikomur ni stavil. To je resnica, ki jo pribijemo še enkrat, dasi vemo, da »Jugoslavija« svoje lažnjive trditve ne bo popravila, ker se bližajo — občinske volitve. Stara taktika takomenovanih »naprednih« strank.

— **Rokavice dr. Žerjava.** V svojem včerajšnjem slavošpevu na dr. Žerjava trdi »Jutro«, da so »bele, čiste rokavice že od nekdaj monopol afevistov«. Iz česar bi sledilo po »Jutrovi« izvajanjih, da ima dr. Žerjav zelo umazane rokavice.

— **Avtonomno korporacijo** imenuje »Jutro« Osrednji delavski urad v Zagrebu, čegar vodstvo je v rokah ravnateljstva, ki je sestavljeno na pol iz zastopnikov delodajalcev in na pol iz zastopnikov delojemalcev. Avtonomija tega urada obstoji v tem, da teh zastopnikov ni nihče volil, ne delodajalci ne delojemalci.

— **Leykam-Josefstal** — nemško-nacionalne »Heimwehren« in Slovani. V nemških listih se bere te dni, da nemško-avstrijska industrija podpira z bogatimi zneski znane nemške tolpe »Heimwehren«, ki jih osobito koroški Slovenci dobro poznajo. Med tistimi podjetji, ki z denarjem oborožujejo ter vzdržujejo te nemško-nacionalne bojne čete, se čita tudi ime družbe »Leykam-Josefstal«. Ta družba je bila do »nacionalizacije« tudi lastnica papirnic v Vevčah, Medvodah in Goričanih. Pozneje je g. dr. Triller te tovarne nacionaliziral. Dobro pa bi bilo vedeti, če ima gorenja družba še kaj stikov na Slovenskem. Ali bi hotel g. dr. Triller to pojasniti?

— **Otvoritev vrtnarske razstave v Ljubljani.** V soboto dne 21. t. m. ob 10. uri dopoldne se je slovesno otvorila vrtnarska razstava v jahalnici na Bleiweisovi cesti v Ljubljani. Otvoritvi so prisostvovali podpredsednik pokr. uprave dr. Baltič, načelnik odd. min. za trgovino in obrt dr. Marč, lin. delegat dr. Šaunig, gen. konzul ČSR dr. Beneš, konzul nem.-avstr. republike dr. Kohlruess, ital. deleg. De Gemelli in razni drugi zastopniki državnih oblasti. Razstava je napravila vsled svoje slikovitosti na vse navzoče kar najlepši vtis in so se o njej vsi zelo pohvalno izrazili. Jahalnica, ki je ustvarjena kot nalašč za take prireditve, je izpremenjena v pravi raj najlepšega cvetja. Višek vse krasote pa je umetno vezenje. S to razstavo so pokazali naši trgovski vrtnarji, kaj vse zmore pridnost in vztrajnost. Vsakomur, kdor ima količič kaj smisla za lepoto narave, pripravimo, da si ogleda to krasno razstavo, ki bo vplivala zlasti v pustih jesenskih dnevih na vsakogar nadvse očarujoče.

— **Afera z ameriško mastjo.** Belgrajski listi razpravljajo o tem, kako je bilo mogoče, da se je že drugi dan po objavi ukinitve uvozne carine na ameriško mast ista pojavila na našem trgu. Ta pojav razlagajo tako, da je »nekdo« že pred meseci vedel za namero vlade in **mast pravočasno**

naročil. Tedaj pa je veljala mast cif Trst ali Solun 33 dolarjev za 100 kg, kurz dolarja 65 Din. Kilo masti bi torej veljalo 21 do 22 dinarjev, s stroški vred največ 23 dinarjev. Prodajali so jo pa po 32 dinarjev kilogram. — Opet smo »malce« zaradili.

— **Občinsko mesnico**, v kateri se bo prodajalo meso in mesni izdelki po znatno nižjih cenah kakor pri mesarjih, ustanovi občina Moste pri Ljubljani. Ustanovitev te za današnje čase zelo koristne naprave je nesporna zasluga g. župana Oražma.

— **Za prost izvoz** se zavzema Pribičevičev »Preporod«, ko piše: »Izvoz mora biti svoboden, brez carine in drugih zaprek, ako hočemo produkcijo dvigniti in vrednost dinarja popraviti.« — Žerjav torej draginjo pobija, Pribičevič jo pa zahleva.

— **Invalidi se ne udeležijo slavnosti na Kumanovem.** Udruženje vojnih invalidov je sklenilo, da se ne udeležijo kumanovskih slavnosti, ker vlada zavlačuje rešitev invalidskega vprašanja.

— **Iz Polja pri Ljubljani.** Na Fužinah gradi večša tovarna veliko elektrarno, ki bo proizvajala dovolj električne moči v Vevčah kakor tudi za luč in drugo porabo v občinah D. M. v Polju in Dobrunje. Dela se že nad dve leti. Zgradila se bo z betonskim jezom cela Ljubljanska. Naravni skalnati jez na Fužinah je izginil, nadomestuje ga železobetonska zgradba. Porabilo se je že nad en milijon kron vrednosti lesa. Cela stavba bo stala po izjavi inženirja do 90.000.000 kron. Bog daj, da bi skoraj dobili prepotrebno električno luč tudi pri nas.

— **Nemci začenjajo z gonjo.** Mariborska »Straža« poroča, da so začeli mariborski nemški hišni posestniki metati na cesto slovenske hišnike ozir. hišnice, da jih nadomeste z nemškimi. Ali Nemce že zapušta razsodnost?

— **Novi Sad za svoje časnikarje.** Novosadska sekcija Jugoslovanskega novinarskega združenja je prosila mestno občino za brezplačno zemljišče, kjer namerava zgraditi dom za stare in onemogle časnikarje. Občina je na to pristala ter hkrati obljubila, da bo tudi z denarnim prispevkom pomagala.

— **Ponarejene endinarske novčance** so izsledili v Novem Sadu. Policija išče ponarejevalce.

— **Za poveljnika kosovske divizijske oblasti** je imenovan general Ivan Pavlovič, dosedanji načelnik zgodovinskega oddelka pri glavnem generalštabu. Dosedanji polkovnik Milorad Ristić je stavljen na razpolago ministarstvu vojne in mornarice.

— **Belgrajska občina namerava najeti** ameriško posojilo v znesku 150 milijonov dinarjev.

— **Za repatriacijo ruskih beguncev.** Vsled posredovanja vrhovnega komisarja Lige narodov, grofa Fritjofa Nansena je jugoslovanska vlada dovolila, da sme priti v Jugoslavijo trojica sovjetskih agentov, ki bodo med ruskimi begunci propagirali misel za vrnitev v domovino in organizirali njihov odhod. Ta vest je napravila v ruskih krogih v Jugoslaviji velik vtis. — Na francosko vlado se je sovjetska vlada obrnila s prošnjo za repatriacijo ruskih vojakov. Francoska vlada je dala dovoljen odgovor.

— **Kamnanje.** Dne 13. t. m. ponoči sta dva neprijatelja Grmekove hiše v Strahomeru metala kamne v navedeno hišo. Kamen je zadel na nogo Marijano Grmekovo; zid je bil poškodovan in nekaj opek razbitih.

— **Društvo carinskih uradnikov za Slovenijo** (Ljubljana, glavna carinarna) nam pošilja: Gg. tovariši, kd so v službi na teritoriju Slovenije, Prekmurja in Istre, pa še niso člani društva, se naprošajo, da takoj pristopijo, ker se bo na glavni skupščini, ki bo že ta mesec v Ljubljani razpravljalo o zelo važnih zadevah. Zato je neobhodno potrebno, da smo vsi do zadnjega vpisani v društvo.

— **Članom glavnega odbora za osušitev barja.** Seja glavnega odbora za osušitev barja se vrši, kakor dogovorjeno, v sredo, dne 25. okt. ob 8. uri dopoldne h kateri se člani vabijo, da se je polnoštevilno udeležijo. — Načelnik.

— **Po šestih letih izpregovoril.** Meseca novembra 1916. je bil na solunski fronti s bombo na glavi ranjen vojak Bogič Pantelić iz šabaškega okruga. Morali so ga operirati, a od tedaj je izgubil dar govora. Vrnivši se po vojni domov, je našel tam težko življenje. Brat in sinaha sta neposilno kruto ravnala s njim. Končno je bednika premagal srd ter je v prepiru svojo sinaho ubil. Bil je obsojen na eno leto ječe, a poslali so ga v bolnišnico za duševne bolezni v Beogradu. Tu je te dni pod vplivom hipnoze po šestih letih zopet izpregovoril.

— **Živijo Kemal-paša!** Zaradi tega klika je neki financer ustrelil v Sanskom Mostu Hrvatokatolika Frana Dobriča.

— **General Kulepe v Parizu.** Te dni se je mudil v Parizu Wranglov sohrdnik in pooblaščenec gen. Kulepe. Desničarski ruski narodni odbor mu je priridel svečanost.

— **Tateina.** V neki gostilni v Zagorju sta se seznanila brezposelni kovač Jančar in hlapec Stupnikar. Pri dobri kapljici sta takoj postala iskrena prijatelja, pa je zaprosil Jančar Stupnikarja, če lahko pri njem prenočuje. Stupnikar je privolil. Ko sta bila že doma, je tožil Jančar, da je silno žejen in prosil tovariša, da naj mu gre po vina. Stupnikar mu izpolni željo, Jančar pa hitro na delo: Pobere vsa najboljša obleka, 8000 K gotovine in izgine v

temno noč. Orožniki so pa Jančarja kmalu izsledili; imel je na sebi novo Stupnikarjevo obleko in zapravil jo gostilnah ukradeni denar. Sprva je tajil, ko so ga na konfrontirali s Stupnikarjem se je pa udal in priznal. Sedaj je pod ključem. — Iz Bistrice pri Naklem poročajo, da je tam nenadoma izginil mlinar J. Rotar, uslužben pri Ant. Teranu. Ugotovilo se je da je poneveril kmetom za ca 8000 kron žita, odnosno moke. — Francetu Tepini, sitarju v Stražišču pri Kranju, je bilo ukradene za 7600 K izdelane žime.

Primorske novice.

— **Politična organizacija Istre.** 12. t. m. se je na občnem zboru v Trstu obnovilo nekdanje »Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri.« Sklicatelj župnik Červar je naglašal, da je Trst kapitalistično mesto, Istra je pa agrarna dežela; interesi obeh se ne dajo združiti, zato je potrebno, da se postavi Istra na lastne noge. Za predsednika obnovljenega društva je bil izvoljen župnik Sime Červar, za podpredsednika pa lametski posestnik Peter Sirovič iz Trviža in učitelj I. Vouk. Sedež društva je v Trstu, glasiloo je »Pučki Prijatelj«. Politični društvi za Trst in Goriško se smatrata za bratski društvi in se z njima skupaj izvoli »Narodni svet« kot najvišja narodna inštanca.

— **Velika goljufija v Trstu.** Tržaška Banca Commerciale je te dni izplačala nekemu gospodu, ki se je legitimiral kot prokurator neke ugledne milanske tvrdke, na državne nakaznice pol milijona lir. Kasneje se je pa izkazalo, da so bile te nakaznice že zapadle in izplačane, a zadevne opazke zradirane in potem opremljene z novim pečatom. Policiji se je posrečilo goljufa z dvema tovarišema izslediti in spraviti na varno. Izmed trojice je eden profesor, eden odvetnik, a eden bivši poštni uradnik, vsi iz Italije. Družba je po raznih italjanskih mestih izvršila nešteto goljufij in živela v največjem razkošju.

Štajerske novice.

— **Š Sadna razstava v Celu.** Ob navzočnosti zastopnikov vseh javnih uradov se je otvorila včeraj nad vse pričakovanje krasna sadna razstava.

— **Š Ravnateljstvo zasebnega ženskega učiteljišča šolskih sester v Mariboru** je prevzela s. Mr. Anastazija K o p i t a r. Dosedanji ravnateljici s. Stanislavi V o h je ob njenem odstopu pokrajinska uprava izrekla obilo zaslužen odlično priznanje. Kot prva ravnateljica je vodila zavod nepretrgoma od leta 1908. dalje.

— **Š Na obrtni razstavi v Mariboru** oddelek za ženska ročna dela, je komisija priznala prvo priznanje — zlato kolajno — šolskim sestram.

— **Š Slovenski bogoslovec na pariški univerzi.** Drugetletnik mariborskega bogoslovnega semenišča g. Janez Janžekovič, doma od Sv. Marjete niže Ptuj, odide te dni na univerzo v Pariz, kjer bo s francosko denarno podporo nadaljeval bogosl. nauke.

— **Š Zdravniško društvo v Mariboru** nanzanja, da ima v četrtek, dne 26. t. m. ob 6. uri zvečer v kolodvorski restavraciji v Mariboru svoj II. izredni občni zbor. Na dnevnem redu je v prvi vrsti naše stališče napram bolniškim blagajnam in zakonu o zasuiganju radnika. Ker velja kolektivna pogodba z bolniško blagajno že od avgusta leta 1920 in pavšal 4 K od člana nikakor ne odgovarja današnjim razmeram, ter se je bolniška blagajna vedno znala izogniti vsakemu povišanju, je sklenil odbor predložiti II. izrednemu občnemu zboru predloge o zvišanju vseh prispevkov in v slučaju, da bolniška blagajna naše zahteve odkloni, stopiti v štrajk. Radi tega vabimo vse tovariše, da se zanesljivo tega občnega zbora udeležijo.

Gospodarstvo.

— **g Žilni trg.** Cene žilu na novosadski produktni borzi so bile sledeče: pšenica 1300 do 1380 K, ječmen 1190 K, oves 800-950 K, koruza 750 K, fižol 1220 K, pšenična moka (31. 00) 1840-1880 K. Tendenca nestalna.

— **g Cebula.** Preko Trsta je dospela inozemska čebula, ki se prodaja na ljubljanskem trgu po 13 kron kg.

— **g Amerikansko svinjsko mast** prav dobre kvalitete prodaja Gospodarska zveza v Ljubljani po 104 K kilogram na debelo.

— **g Ljubljanski trg.** Padanje cen nadalje napreduje. Današnja cena moki 00 23 K, 0 22 K, št. 1 20 K. Mestna aprovizacija prodaja moko za eno krono ceneje pri kg. Povprečna slanina brez kože 100 K, riba in sal 110 K, mast je padla na 112 K kg, sladkor kristalni 60 K, v kockah 70 K. Krompir po deželi povečini 5.50 K kg, ljubljanska detajlna cena 6 K. Zelje v glavah 2 do 2.50 K kg, kislo zelje 12 K kg, kisla repa 8 K. Oboje blago prejšnjega izdelka. Meso je ostalo na cenah prejšnjega tedna. Cena kruhu pretežno teden je bila 24 K za kg belega kruha v štručah in hlebečih, navadna zemlja težka 6 dikg 2 K. Občinstvo se pritožuje nad visokimi cenami manufakturnega blaga, ki ne odgovarjajo današnjemu stanju dinarja. To blago je nabavljeno v pretežni večini v prejšnjih mesecih ob neugodnem stanju našega denarja. Sebe ko pride v državo znatnejša množina sedaj kupljenega cenejšega blaga, bodo cene padle. Konsumenti pravilno sedaj ne kupujejo manufak. blaga. S tem bodo mnogo pripomogli k hitrejšemu znižanju cen. Stedenoje z nakupom teh vrst blaga je ravno v danem tre-

nutku zelo potrebo in tudi lahko izvedljivo, ker so se vojne vrzeli že zadosno nadomestila. Del ljubljanskih gostilničarjev se do danes ni znižal cen in vztraja na poletnih cenah, ki so odgovarjale tedanjim neugodnim nakupnim cenam. Gostilničarje se opozarja, da se bo brezobzirno postopalo proti nadaljnemu vzdrževanju neprimernih cen. Cene bi se morale znižati najmanj za 20%.

— **g Razpust odborov za devize in valute pri podružnicah Narodne banke.** Hrvatski in nekateri slovenski listi so objavili vest, da bo ministrstvo za finance razpustilo odbore za devize in valute pri podružnicah Narodne banke, češ, da so se zasledile velike zlorabe pri izdajanju odobrenj za nabavo deviz. Da se razčisti položaj, je odbor pri podružnici Narodne banke v Ljubljani brzojavil gospodu pomočniku finančnega ministra Plavšiču tole: »Hrvatski in slovenski listi objavljajo vest, da se odbori za devize in valute pri podružnicah Narodne banke razpuste, ker so se zasledile velike zlorabe pri izdajanju odobrenj za nabavo deviz. Odbor v Ljubljani je postopal vedno strogo in skrajno korektno po predpisih pravilnika in naredb, tako, da so se zainteresirani krogi na javnih zborovanjih in po listih opetovano pritoževali radi preostregega izvajanja naredb. Z pavšalnim sumničanjem te vsebine, brez navedbe konkretnih faktov in brez predhodne preiskave, ki se pri tem odboru ni vršila, se krši uradna in osebna čast članov odbora in se odbor v javnosti diskreditira. Zaproša se brzojavno obvestilo, če izhajajo te vesti iz oficijelnih krogov in v tem primeru, če se nanašajo na ljubljanski odbor. Prosi se za odgovor najkasneje v roku osmih dni. Če odgovor ne bi dospel v tem roku, bo odbor primoran, da ustavi poslovanje in odstopi.« — Odbor prosi javnost, da vzame ta korak na znanje. Rezultat bo odbor pravočasno objavil v domačih listih.

— **g Naročila po 2. septembru in nove devizne odredbe.** Mnogi trgovci so v septembru izdano odredbo generalnega inspektorata I br. 14.252 tolmražili napačno ter naročali blago v inozemstvu tudi še po 2. septembru, pa ga ne bi bili smeli. Da se to blago, ki sedaj dohaja in leži na postajah, carinarnicah ali pri spediterjih, more vsaj ocariniti in iztovoriti, je po novih deviznih odredbah deviznim odborom dovoljeno za to že dospelu blago izdajati dovoljenje uvoza brez pravice nakupa devize, toda z izrecno pripombo, da je to dovoljenje uvoza izdano brez obveznosti za kasnejši nakup deviz, ker bo nakup deviz za te primere urejen z novim pravilnikom. Tudi je strankam takoj prijaviti vse po 2. septembru t. l. naročeno blago, ker se pozneje ne bo uvaževala nobena njihova prošnja in razlog. Ker gre torej samo za še naročeno blago in se niti to ne bo vpoštevalo, če se ne prijavi takoj, se bodo tem manj vpoštevala nova naročila. V lastnem interesu trgovcev je zatorej, da do nadaljnih odredb ne naročajo nobenega blaga v inozemstvu. Za industrijo, ki rabi nujno razne snovi itd., da more vzdrževati obratovanje, obsezajo nove devizne odredbe izjemna določila.

— **g Dohodki kolektivine.** Na podlagi podatkov generalnega ravnateljstva carine so bili dohodki kolektivine za mesec avgust sledeči: Srbija in Črna Gora 9.514.673.86 din, Hrvatska in Slavonija 8.192.350.89 dinarjev, Bosna in Hercegovina 2.879.565.83 din, Vojvodina 8.676.932.11 din. Slovenija 5.042.200.88 din, Dalmacija 975.568.14 din. Skupaj je bilo dohodkov za 35.281.291.57 din. Več kot v istem mesecu prejšnjega leta torej za 16.930.302.68 dinarjev.

— **g Carinski aggio v Nemčiji.** Od 18. do 24. oktobra je določen carinski aggio v Nemčiji z 43.900 %.

— **g Uroznikom živeča.** Ministrstvo za socialno politiko obvešča v sporazumu z ministrstvom financ potom oddelka za socialno politiko pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani interesente, da v vlogah, ki se tičejo uvoza živeča iz inozemstva, mora biti vselej zraven drugega še omenjeno, da se uvoz vrši v svrhu pobiranja draginje in da se bo uvoznik pri prodaji držal odredb zakona o pobiranju draginje in brezvestne špekulacije z dne 30. decembra 1921.

— **g V državnem kmetijsko šolo na Grnu** je bilo letos sprejetih 52 učencev in sicer v letno šolo 17, v I. zimski točaj 21 in v II. zimski točaj 14 učencev. Vsi učenci so Slovenci in sicer je 16 Gorenjcev, 16 Dolenjcev, 3 Belokranjci, 5 Notranjcev, 8 Primorcev, 3 Štajerci in 1 Korošec. Starost učencev je 15 in pol do 23 let. Šolsko leto se prične dne 6. novembra t. l.

— **g Premogovna kriza v Vojvodini.** Novosadski »Deutsch. Volksblatt« priobčuje pogovor svojega sotrudnika z voditeljem premogovnega oddelka srbske društvene banke Adolfom Nathanom o grozeči premogovni krizi v Vojvodini. Vsa premogovna skladišča v Vojvodini so izpraznjena, dovosa ni. Premoga ne bo dobiti niti za najdražji denar, a zima je na vratih. Vso krivdo za te razmere nosi zanikarna železniška uprava. Vagonov ne manjka, ampak ne izrabljajo se. Iz Češkoslovaške je odšlo 3. avgusta t. l. na naslov S. d. b. 80 vagonov premoga, ki je že sredi avgusta šel preko jugoslovanske meje. Na določeno mesto so pa dostej dospeli šele 3 vagoni Niš hitreje ne dospava premog iz domačih premogovnikov. Industrijska podjetja so prisiljena kupovati premog za vsako ceno, »tor ga le dobe, zato pa potem seveda tudi izdelke toliko dražje prodajajo. Dokler se ne odpravi premogovna kriza, tudi draginje ne bo konec.

— **g Stanje papirnatega denarja na Angleškem in Nemčiji in na Ogrskem.** Dne 12. t. m. je bilo na Angleškem za 122,570.000 funtov šterlingov papirnatega denarja v prometu, v Nemčiji dne 13. t. m. za 394.171.631.000 mark in na Ogrskem v prvem tednu t. m. 60.263.731.580 o. kron.

— **g Zlata pariteta v Avstriji.** Od 15. do 22. oktobra znaša zlata pariteta v Avstriji 14.970 n. a. kron.

Ljubljanske novice.

Ij Za volilce. Za bližnje ljubljanske občinske volitve se opozarjajo volilci, da volijo na onem volišču, ki je bilo merodajno za nje po stanovanju ob začetku tega leta. Kdor se je torej preselil med letom, voli na volišču svojega stanovanja ob novem letu. To pravilo velja posebno za stanovalce novih hiš in vil. Da ne bo pomot, priobčimo te dni podrobno in natančno porazdelitev ulic, cest in trgov na posamezna volišča. Morebitna nadaljna tozadeva pojasnila je dobiti v mestnem popisovalnem uradu.

Ij Koliko je v Ljubljani volivnih upravičencev? Popravljeni volivni imeniki za občinske volitve izkazujejo 12089 volivnih upravičencev, torej 70 več kakor jih je bilo vpisanih pred reklamacijskim postopanjem. Posamezna volišča jih štejejo kakor sledi: 1. Mestni dom 800, 2. Magistrat 820, 3. št. Jakoska šola 1037, 4. šola na Cojzovi cesti 1024, 5. obrtna šola 1172, 6. realca 923, 7. I. gimnazija 964, 8. justična palača 820, 9. žensko učiteljske 779, 10. šola na Ledini 810, 11. ubožnica v Japljevi ulici 782, 12. vojaško strelišče 569, 13. šola v Sp. Šiški A—L 774, 14. šola v Sp. Šiški M—Z 821.

Ij Mladodemokratska lista za občinske volitve je bila vložena včeraj zjutraj — prva. Gospod Majcen je čakal že ob 7. uri zjutraj pred vrati na deželni vladi, tešče in lačen, da je mogel vložiti listo prvo. Napor pa je bil nepotreben, ker se nikamor ne mudi. Druga lista včeraj sploh še ni bila vložena. Gospod Majcen bi pa lahko vedel za staropisemski izrek: »Prvi bodo zadnji, in zadnji bodo prvi.«

Ij Z mladinske kandidatne liste je izginilo ime g. dr. Toneta Šaple, ki ga je »Jutro« proglasilo za svojega kandidata. Kaj pa to?

Ij Pred razpisom občinskih volitev so vprašali ljubljanski JeDeeSarji pri znani tvrdki za trgovino s divjimi zverinami Haggenbeck et Comp, če ima morebiti napredaj kakšnega klerikalnega zmaja. Tvrdka je odgovorila, da zmajev nima, pač pa lahko postreže še s par žerjavi po znižani ceni, na podlagi kurza 3.10.

Ij »V boj za belo Ljubljano!« kličejo v včerajšnjem »Slov. Narod« na naslov ljubljanskih volivcev tisti starinski gospodje, ki so s svojim gospodarstvom v teku desetletij napravili iz »bele Ljubljane« »umazano, blatno in smrdčo Ljubljano«. »V boj za blatno Ljubljano!« bi moral biti bojni klic starodemokratov. »Belo Ljubljano!« hoče ljubljansko prebivalstvo, ki pa o demokraciji noče nič slišati.

Ij Okrađen je bil včeraj klerikalni zmaj. Neznani zlikovci so mu ukradli kratke hlače. Zato danes ni mogel na Bled.

Ij Umrla je včeraj popoldne gospa Hermina Pulko roj. Werzak, soproga stavca Delniške tiskarne in sestra strojnega stavca Jugoslovanske tiskarne g. Leop. Werzaka. Zadelo jo je kap. Pogreb bo v ponedeljek popoldne ob 4. Naj v miru počival!

Ij Osebna vest. Za višjega deželnosodnega svetnika pri deželnem sodišču v Ljubljani in ne v Mariboru, je bil imenovan deželnosodni svetnik dr. Ivan Modic.

Ij Advokat dr. Jakob Mohorič je otvoril odvetniško pisarno v hiši Zadružne gospodarske banke na Miklošičevi cesti, II. nadstropje, v Ljubljani.

Ij Prvo predavanje Stolne »Prosvete« bo v ponedeljek zvečer v dvorani Rokodelskega doma. Pričetek točno ob 8. uri zvečer. Predaval bo naš priljubljeni ljudski govornik vseučiliški profesor dr. G. Rožman o »Državljanstvu vzgojci«. Člani in somišljeniki, udeležite se v najboljnejšem številu te naše prve letošnje prireditve.

Ij Vreme v Ljubljani. »Gestern hat's g'regn't — Und heut' regn't's a — Und morgen regn't's wieder — Und übermorgen a.« Zakaj teh divnih verzov, znanih iz razglednic iz Solnograda, nihče ne prevede v slovenščino in uporabi za besedilo na ljubljanskih razglednicah?

Ij Prosveta frančiškanske župnije otvori svoja jesenskozimska predavanja v torek 24. t. m. s govorom p. dr. Angelika Tomina. Govornik si je izbral jako zanimivo snov, upamo, da bodo vsi člani zadovoljni. Vrši se v mali dvorani na portu samostana točno ob 8. zvečer. Dvorana se četrte ure preje odpre — pred 9. se že predavanje zaključuje. Prosimo vse člane, da opozore drug drugega na naša predavanja in da se jih redno in točno udeležujejo. — Občni zbor Prosvete se vrši dne 7. novembra. Člani, članice, prijatelji — povabljeni!

Ij Na dan kumanovski proslave, dne 24. t. m. priredi univerza ob 1. uri dopoldne v zbornišni dvorani javno slavnostno predavanje o kumanovski bitki. Predaval bo g. univ. prof. dr. Nikola Redočič.

Ij Krekova mladina v nedeljo, 29. t. m. bo delavska mladina prvič nastopila. Dopoldne se bo vršil ustanovni občni zbor in razgovor o delu v bodočnosti. Zvečer istega dne priredi »Krekova mladina« ob pol 8. uri v ljudskem domu igro »STARI IN MLADI«. Pri odmorih svira orkester dravske divizije. K prvemu nastopu mladega »u« šiva poleg delavske najvljudnejše vabljenci vsi prijatelji delavske mladine.

Ij Sentjabska prosveta. Danes zvečer ob pol osemih bo nadaljeval mona. V. Steška svoje predavanje »Stari Ljubljani«.

Ij Predavanje s slikami o izletu v Brno bo v ponedeljek, dne 23. t. m. ob pol osmi uri zvečer v

Sentjabskem prosvetnem društvu. Vstopnina 4 K, za otroke 1 K. Člani in prijatelji društva ujudno vabljeni!

Ij Skupina trgovskih nameščencev Strokovne zveze v Ljubljani vabi na svoj družabni sestanek, ki bo v ponedeljek, dne 23. t. m. v Rokodelskem domu, Komenskega ulica, ob pol 8. uri zvečer v društveni dvorani. Obravnavale se bodo važne strokovne in organizacijske zadeve. Sestanek je obvezen za vse člane. Vljudno pa vabi odbor tudi druge tovariše iz Ljubljane. — Odbor.

Ij Poroka. Danes ob 5. pop. se poročita v trnovski cerkvi strokovni nadzornik šolskih vrstov g. Fran Crnagaj in tovarnarjeva udovala g. Marija Franz roj. Vode. Priči bosta nevestina sinova gg. Hinko in Srečko Franzl. Bilo srečno!

Ij Ko pada cena moki — peče neki pek v Ljubljani v volivnem okraju. Krakovo-Truovo žemljice, ki bi jedva zadoščala ena za dve zobni plombe. En komad je na vpogled v našem uredništvu.

Ij Premoga za revne sloje ni. Prejšnja leta so dobivali nižji sloji našega mesta vsaki mesec nekaj premoga iz mestne aprovizacije. Letos, pa, ko zima že pritiška in ljudje premog nujno potrebujejo, se na magistratu za to ne zganajo. Nihče ne ve, zakaj se ne deli premog. Na vratih mestne aprovizacijske pisarne je samo zapisano: »Premoga ni«. Ni je 4krat počitano. Seveda revnim slojem ni treba drugega vedeti, kot da zanje je štirikrat nič. Ali mestni magistrat res to ne more drugače povedati in revnim ljudem prihraniti nepotrebnih potov do omenjenih vrat? Magistrat mora ja vedeti, da reveži komaj čakajo na prepotrebni premog, in čim pozneje ga dobijo, tembolj bo voden in težje. Neumevno je, zakaj mestna aprovizacija ne poskrbi, da bi prišel pod kako lopo, ali da ga zakrijejo s kakimi deskami. Zakaj mora revež plačevati moker premog, ki je težji in vsled tega tudi dražji? — Stari siromak.

Ij Učni tečaj društva zasebnih nameščencev se vršijo ob sledečih dneh in sicer na drž. trgovski šoli Kongresni trg 2: nemščina ob ponedeljkih in četrtnih od 7. do 8. ure zvečer (eventuelno po sporazumu od 8. do 9.). Pričetek v ponedeljek 23. t. m. ob 7. uri zvečer. — Srbohrvaščina ob torkih in petkih od 8. do 9. ure zvečer. Pričetek 24. t. m. ob 8. uri zvečer. — Italijanščina ob torkih in petkih od 7. do 8. ure zvečer, pričetek 24. t. m. ob 7. uri zvečer. — V društvenem lokalnu: stenografija začasno ob sredo in sobotah ob 7. uri zvečer; tečaj je že v teku. — Kdor se še želi udeležiti jezikovnih tečajev, se lahko še prihlasi ob gori označenih dneh. Prispevek za jezikovne tečaje z ozirom na stroške mesečno Din 30 za osebo. Prosimo, da vdeleženci položijo ta znesek ob prihodnji učni uri. — Društvo zasebnih nameščencev.

Ij Hišni posestniki ljubljanski so imeli v petek, 20. oktobra 1922 dobro obiskani društveni sestanek, katerega je vodil društ. podpreds. g. Stare. P včerajšnjemu poročilu o tem sestanku smo prejeli še sledeče dopolnilo: Glavni referat o novem Pravilniku k stan. zakonu je imel društveni predsednik g. Frelj, ki je uvodoma protestiral proti postopanju ministrstva za soc. politiko dr. Žerjavi, ki pošilja slov. gospodarskim organizacijam v cirilici pisane predloge v izjavo lekom 5 dni, ko je že tehnično nemogoče podati premišljeno izjavo. V svojem referatu je poudarjal posebno nejasnost pravilnika, tako glede odpovedi kakor glede najemnine, protestiral je posebno proti visokim kaznim, ki so določene za one, ki bi izigrali ozir. ugovarjali stan. zakonu. Kot kuriosum je navajal dalje, da navaja zakon 4 inštanca, samo da bo več zmede v celem vprašanju. Naravnost absurdno je označil določilo Pravilnika, da se zamore okorišiti z zakonom le oni, ki je plačal vse davke. Po izčrpnem referatu je sledila živahna debata, v katero so posegli gg. Pirc, Uran, Belšek (Meribor), Kmetec, Ogrin ter Dachs. Društveni tajnik Pirc je očital Pravilniku nejasnost, ki bo rodila samo sovraštvo med hišnimi posestniki; poudaril je, da socialno misleči hišni gospodar noče delati krivice najemniku, a zahteva isto od najemnika. Več socialnega mišljenja v človeško družbo, pa bo konec strastnega sovraštva, ki razjede današnjo družbo, v kateri vidi vsak le samega sebe.

Ij Obratni urad Ljubljana drž. kol. nas obvešča, da se bo dne 13. oktobra ob pol devetih vršila na državnem kolodvoru javna dražnja 100 vroč pokvarjene moke. 4515

Ij Skandal Wranglovev v kavarni »Zvezda«. Te dni se je odigral v kavarni »Zvezda« skandal, katerega so vzporedili mladi Wranglovei. Pri mizi so sedeli trije mladiči ter na nesramen način opazovali s šepalnikom neko damo, ki je sedela v njih bližini. Obnašali so se tako, da je dama morala poklicati natakarka ter ga prosila, naj opozori dotične tri mlečnozobe gospode, da se je obnašati dostojno. — Natakarka je nato opozoril gospode, naj se dostojno obnašajo. A ti so začeli še huje razgrajati in izpraševati svedca v nemščini, kdo se obnaša nesramno in kdo to trdi. — Pri sosednji mizi — zraven se nahajajoči gospod, ki je celo zadevo opazoval, je tudi pritrtil natakarkarju, da se gospodje prav nobilkano vedejo. Wranglovei so se nato še bolj razvneli in tako je bil dotični gospod prisiljen, da jih je poklical na odgovor v garderobo, da ne bi še bolj motili v kavarni se nahajajoče gste. Svedca so se tam obnašali akrajno surovo in vpili eden čez drugega tako, da jih je moral nato sam lastnik kavarne opozoriti, da se naj vedejo dostojno, ker drugače je primoran jih postaviti na ulico. — Po dže-ll se istotako ljudje pritožujejo čez obnašanje Wranglove armade in sedaj še v glavnih mestih ne bo miru pred njimi, ako jim vlada ne polkaže ostrih prestop. Naše ljudstvo je dostojno in želi, da so tudi dotični dostojni, ki uživajo gostoljubnost.

Ij Zaradi obrekovanja je bil obsojen pred tujkajšnjim okr. sodiščem g. Edvard Fantini na 10 dni zapora, njegova žena Valerija Fantini pa na 500 Din denarne globe ter povračilo stroškov.

Ij V past sta se vjela. Včeraj ob 2. uri ponoči sta dva ponočnjaka poskušala svojo moč na mlinskem kamnu, ki je postavljen pred trgovino Čadež & Brear v Ljubljani, Kolodvorska ulica. Ko sta botela mlinski kamen zavajali proč od hiše proti cesti, je isti prevrnil in obema pokazal pod svojo tožo ves svoj srd ter jih pošteno oplazil, tako da se bosta v prihodnje dobro premislila, izvrševati v poznih nočnih urah enaka junaštva pod vplivom demona alkohola.

Ij Policijska kronika. Franju Zalokarju je bila ukradena temnosiva konjska odeja, vredna 1000 kron. — Pri gostilničarju Francolu na Zg. Rožniku je služil 20 letni delavec Nikolaj Cabrajič iz Vranje, kateri je imel slabo obleko. Videl je, da ima hlapec čedno obleko, zato je Cabrajič splekel svojo in oblekel hlapecovo obleko, vzel tudi njegov klobuk in uro in odšel z Rožnika, ne da bi se bil poslovil od gospodarja. Odšel je na glavni kolodvor, kjer je pregledaval vožne reče. Cabrajiču se je pridružil delegat Lusek, kateri ga je povabil v stražnico, mu povedal, čegavo obleko si je izposodil in da si je izbral napačno rufo in ga odpeljal v zapore Novega Zabjeka. — Na policiji se je ugovarilo, da so se v Ljubljani zelo razpasli grdi izrazi in nelepe kletvine, kar zelo pokverja javno moralno in mladino. Policijska direkcija bo klafače in bogokletnike strogo po postavi policijsko kaznovala, ker se mora končati grdo, javno klanjanje, četudi s strogoslo zakona.

Podrobna pridelitev cest, ulic in trgov posameznim voliščem.

I. volišče: Mestni dom.

Ambrožev trg, Poljanska cesta, Poljanski nasip, Cesta na Kodeljevo, Delarstva ulica, Mesarska cesta, Zrinskega cesta, Dobrobranska cesta, Strossmayerja ulica, Stara pravda, Dr. V. Zarnikova ulica, Vojvode Mišiča cesta, Ciril Metodova ulica, Ozka ulica, Kapiteljska ulica, Barvarska steza, Živinozdravska ulica, barake pri klavnici, na Ambroževem trgu in poljanski cesti št. 33.

II. volišče: Magistrat.

Kopitarjeva ulica, Krekov trg, Streliška ulica, Za gradom št. 9, in 11, Strmi pot, Lončarska steza, Na stolbi, Vodnikov trg, Studentova ulica, Grajska planota (Ljublj. grad), Semeniška ulica, Lingarjeva ulica, Pogačarjev trg, Solski drevored, Pred škofijo, Mestni trg, Stritarjeva ulica, Cankarjevo nabrežje, Ribja ulica, Ključavničarska ulica, Krojaška ulica, Pod trančo, Stari trg do št. 19, Vodna steza, Sv. Jakoba nabrežje št. 17, baraka Cankarjevo nabrežje.

III. volišče: St. Jakobska šola.

Sv. Florjana ulica, Zatiška ulica, Sv. Jakoba trg, Sv. Jakoba nabrežje št. 39 in 41, Trubarjeva ulica, Pred prulami, Na prulah, Zvezdarska ulica, Zabjak, Rožna ulica, Hrenova ulica, Vožarski pot, Ulica na Grad, Reber, Osojna pot, Sodarska steza, Karlovska cesta, Merosodna ulica, Tesarska ulica, Zvonarska ulica, Sredina, Privoz, Gruberjevo nabrežje, Za gradom št. 1, 3 in 4, baraka na Prulah, Stari trg do št. 20 do konca.

IV. volišče: Šola na Cojzovi cesti.

Cojzova cesta, Emonska cesta, Mirje, Vrtna ulica, Rečna ulica, Cerkvena ulica, Kolezijska ulica, Kopaljska ulica, Zeljarska ulica, Karunova ulica, Vogelna ulica, Pri brvi, Razpotna ulica, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Konjušna ulica, Pred konjušnico, Cesta v mestni log, Zelena pot, Stranska pot, Jeranova ulica, Na mivki, Pot na pasji brod, Cesta na loko, Opekarska cesta, Mala čolnarska ulica, Velika čolnarska ulica, Veliki stradon, Cesta dveh cesarjev, Pot na Rakovo jelšo.

V. volišče: Obrtna šola.

Jurčičev trg, Zidovska ulica, Cevljarska ulica, Turjaški trg, Gosposka ulica, Breg, Salendrova ulica, Križevniška ulica, Valvazorjev trg, Rimska cesta, Gorupova ulica, Aškerčeva cesta, barake ob Aškerčevi cesti, Marmontova ulica, Lepi pot, Na bičevju, Tržaška cesta, Tobačna ulica, Glinška ulica, Zadružna ulica, Pred igriščem, Igriška ulica št. 10 in 11, Bleiweisova cesta št. 4, baraka ob Bleiweisovi cesti št. 6, Simon Gregorčičeva ulica št. 3 in 11, Gradišče 12, 14-15 in 17, Hilšerjeva ulica št. 3, 5, in 7, Vegova ulica, št. 7, 10 in 12, Kongresni trg št. 11, Dvorni trg.

VI. volišče: Realca.

Wolfova ulica, Kongresni trg brez št. 11, Gledališka stolba, Gledališka ulica 1, 2 in 4, Vegova ulica št. 2, 4, 6 in 8, Soteska, Hilšerjeva ulica št. 2, 4, 6, 8, 10 in 12, Gradišče 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11 in 13, Simon Gregorčičeva ulica št. 4, 16 in 18, Bleiweisova cesta brez št. 4 in 32, Zagata, Igriška ulica 6, Levstikova ulica, Erjavčeva ulica, Nunska ulica, Vrtača, Cesta na Rožnik, Pot v Rožno dolino, Večna pot, Subičeva ulica, Muzejski trg, Knaflijeva ulica, Šelenburgova ulica, Aleksandrova cesta št. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 in 17, Marijin trg št. 1, 2 in 3, Beethovnova ulica brez št. 15 in 16, Prešernova ulica št. 1, 3, 5, 7, 9 in 11.

VII. volišče: Gimnazija.

Aleksandrova cesta št. 10, 16, 20, 22, 24 in 26. Pod turnom, Bleiweisova cesta št. 32, Beethovnova ulica 15 in 16, Gledališka ulica št. 7 in 10, Gajeva ulica, Tomanova ulica, Kolizejska ulica, Gosposvetska cesta, Cesta na gorensko železnico, barake na sejnišču, Krsnikova ulica, Dunajska cesta, leva stran, barake ob Dunajski cesti, Hranilniška cesta, Vodovodna cesta št. 1, 24, 26 in 28, Za Bežigradom.

VIII. volišče: Justična palača.

Dunajska cesta, desna stran, Prešernova ulica, desna stran, Marijin trg št. 4, Frančiškanska ulica, Dalmatinova ulica, Sodna ulica, J. Trdinova ulica, Cigaljeva ulica, Miklošičeva cesta, Pražakova ulica, Dovozna cesta, Pokopališka cesta, Linhartova ulica, Sv. Petra nasip do št. 12, Sv. Petra nasip do

št. 11, Obrežna steza, Kolodvorska ulica, leva stran baraka ob predilnici in Dovozni cesti.

IX. volišče: Učiteljske.

Kolodvorska ulica, desna stran, Cesta na železnico, vagoni na kolodvoru, barake ob Renjčevu cesti, Prečna ulica, Komenskega ulica, Stomžkova ulica, Resljeva cesta, Copova cesta, Sv. Petra cesta od št. 12 do 48 na desni ter od 13 do 53 na levi strani. Sv. Petra nasip št. 13 do 47, Karl Kotnikova ulica.

X. volišče: Šola na Ledini.

Sv. Petra cesta od 48 oz. 55 do konca, Sv. Petra nasip od št. 49 do konca, Stanko Vrazov trg, Radečeka cesta, Metelkova ulica, Tabor, Na Friškovicu, barake istotam, Vojaška ulica, Prisojna ulica, Usnjarska ulica, Škofja ulica, Vrhovčeva ulica, Ilirska ulica, Ahačjeva cesta, leva stran, Hrvaški trg, Zupnijska ulica.

XI. volišče: Ubožnica v Vodmatu.

Sv. Martina cesta, Med hmeljniki, Korytkova ulica, baraka ob Martinovi cesti, Vagoni pri sv. Križu, Jerkova ulica, Japljeva ulica, Bohoričeva ulica, Poljska cesta, Vodmatski trg, Stara pot, Zavrtil, Ravnikarjeva ulica, Zalokarjeva ulica, Cegnarjeva ulica, Ahačjeva cesta št. 10, Holzapflerova ulica, Zaloška cesta.

XII. volišče: Vojaško strelišče.

Hradečeka vas, Dolenjska cesta, Orlova ulica, Rakovniška ulica, Galjeva, Izanska cesta, Ilirka, Hauptmanca, Crna vas.

XIII. volišče: Šola v Sp. Šiški.

Spodnja Šiška, volilci z začet. A do L. (Tudi barake.)

XIV. volišče: Šola v Sp. Šiški.

Sp. Šiška, volilci z začet. M do Z. (Tudi barake.)

Prosveta.

pr Filozofija života. Napisal dr. Aleš Ušeničnik, sveučil. profesor v Ljubljani. Preveo Gjuro Gračanin. Cena 10 Din. To dovršeno delo najboljšega slovenskega filozofa dr. Aleša Ušeničnika je izdala založba »Savremenih Pitanja« v Mostarju, ki ji urejuje dr. O. D. Mandić, katehet na gimnaziji v Mostarju. To izvrstno apologetičsko zbirko naitopleje priporočamo.

pr Milan Škerj, honor. prof.: Menično pravo. Založba Juridične fakultete v Ljubljani, 1922, tiskala tiskarna J. Blaznika nast. v Ljubljani, cena 35 Din. — Ravnokar je izšla naznanjena knjiga kot prvi v vrsti učbenikov, ki jih namerava izdajati juridična fakulteta v Ljubljani. Knjiga ima 288 strani velikosmerke ter je lepo opremljena tako, da je cena 35 dinarjev vsekakor nizka. Dobro bi došla ne samo slušateljem, ampak tudi praktičnim juristom. Dobiva se knjiga v vseh ljubljanskih knjigarnah, slušatelji pravne fakultete na univerzi jo morejo kupiti za znižano ceno ob pokazu svoje legitimacije.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Nedelja, 22. oktobra. Ob 8. popoldne JACK STRAW izven.

Nedelja, 22. oktobra. Ob 8. zvečer R. U. R. Izven.

Ponedeljek, 23. okt. ROMANTIČNE DUŠE. Red D. Torek, 24. oktobra. — Zaprto.

Sreda, 25. oktobra ZIVI MRTVEC. Izven.

Cetrek, 26. oktobra JACK STRAW. Red B. Petek, 27. oktobra ZIVI MRTVEC. Red C.

Sobota, 28. oktobra HEDDA GABLER. Gostovanje gospe Marije Vere. — Izven.

Nedelja, 29. oktobra ob 3 popoldne ILLAPCI. Izven.

Ob 8 zvečer ZIVI MRTVEC. Izven.

Ponedeljek, 30. oktobra HEDDA GABLER. Gostovanje gospe Marije Vere. — Red D.

OPERA.

Nedelja, 22. oktobra PRODANA NEVESTA. Izven.

Ponedeljek, 23. oktobra — Zaprto.

Torek, 24. oktobra TAJNOST. Red E.

Sreda, 25. oktobra. — Zaprto.

Cetrek, 26. oktobra TRIPITCHON. Red A.

Petek, 27. oktobra. — Zaprto.

Sobota, 28. oktobra HEDDA GABLER. Gostovanje ka osvobojenja češkoslovskega naroda. Slavostna predstava pod protektoratom konzulata češkoslovske republike in Ljubljani. — Izven.

Nedelja, 29. oktobra LAKME. — Izven.

Ponedeljek, 30. oktobra. — Zaprto.

Ljudski oder.

Nedelja, 22. oktobra »HLAPEC«. Noviteta.

Na Vseh Svetih, 1. novembra MLINAR IN NJEGOVA GOVA HČL

Nedelja, 5. nov. »MLINAR IN NJEGOVA HČL«.

Produdaja vstopnice vselej dva dni predstavo od 5. do 7. ure zvečer in na dan predstave od 9. do 12. ure dopoldne in popoldne o 3. ure naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra.

V nedeljo, dne 22. t. m. se uprizori na Ljudskem odru burka »Hlapec«. Opozarjamo p. t. občinstvo, da ta burka ni identična s Cankarjevo komedijo »Hlapec«, ki je socialno politična farsa »Hlapec«, ki ga igra Ljudski oder, je družinski komedija za smeh in kratak čas. Edor se boče srca nasmeljati, pridi v nedeljo v Ljudski oder. Ta komedija se še ni igrala v Sloveniji. Ljudski oder jo igra prvič.

Turistika in sport.

Ilirija: Sportverein, Celovec. Danes ob 1. uri se vrši na sportnem prostoru Ilirije pred drž. kolodvorom nogometna tekma med Ilirijo in celovškimi SV. Točasno po prvenstveni tabeli drugim koroskim klubom. — Predlekmia med rezervilijie in kombiniranim moštvo Jadrana se priča ob trilateral na 14. uro. — Predpredeja vstop med 10. in 12. uro na sportnem prostoru. — Telma se vrši ob vsakem vremenu, predlekmia ob ugodnem vremenu.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti **PALMA**

kavčuk potpevnike in potplate

Globoko potrfti javljamo žalostno vesti o nenadni smrti naše iskreno ljubljene soproge, matere, sestre, sinaha, tete in stare matere, gospe

HERMINE PULKO roj. WERZAK

ki je v soboto, 21. t. m. popoldne ob 4. uri po prejemu sv. poslednjega olja mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabno se vrši v ponedeljek, 23. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Sv. Petra nabrežje št. 17.

Ljubljana, dne 21. oktobra 1922.

IVAN PULKO, soprog. — ADOLF in HERMAN, sinova. — MICI PULKO, sinaha. — LEOP. WERZAK, brat. — HELL, TRUDI, HEDI, vnuki.

Ženitna ponudba.

Mladenič, prost vojaščine, obrtnik, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično, staro 20-24 let. Ponudbe s sliko se prosí na upravo lista pod šifro »OBRTNIK 4499.«

Ženitna ponudba.

Obrtnik, posestnik na periferiji Ljubljane, želi v svrhu ženitve spoznanja z gospodično ali vdovo v starosti 25-35 let. — Cenj. ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod šifro »VESELI BOZIC«. 4446

Sprejemem takoj stalnega, bolj priproslega gospoda

na hrano in stanovanje.

Sprejemem vsak dan ABONENTE po najnižji ceni. — Naslov pove upravnništvo »Slovenca« pod šte. 4505.

DRUŽABNIKA

iščem za pospeševanje obrata neke dobre VODNE ŽAGE na Gorenjskem z 200.000 K soudeležbe. Poštnoležje Celje pod »Dobro obrestovanje«. 4497

Učenko sprejemem takoj v modno trgovino v Ljubljani. Bihl mora zdrava, krepka in z boljšo šolsko izobrazbo, z vsjo oskrbo izven hiše; daljine pogodbe osebno. Več se poizve v upravi »Slovenca« 4506

Okrožni zdravnik

dr. Viktor Gregorin

ordinira stalno v NOVEM MESTU vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 17., razen nedelj in praznikov.

Sprejemem čevljarskega **VAJENCA.** Glince št. 80. 4500

Knjigovodja

z bančno prakso, išče za popoldanske ure mesta pri kakem trgovskem podjetju za knjigovodstvo in zaključek knjig. Ponudbe na upravo pod: »Bilančnik«.

Višji bančni uradnik

išče lepo, meblirano mesečno sobo. Plača postranska stvar. Ponudbe pod »SNAŽNO« na upravnništvo »Slovenca«. 4475

Družabnik

z 1 milijonom kron

se išče k dobremu, brezkoakurenčnemu tehničnemu podjetju z dnevnim produktom. Sodelovanje ni potrebno. Garancija dobra. Denar se vrne v nekaj mesecih s 15 odstotnimi obrestmi, a za nadalje bi ta družabnik prejel za uslugo letno rento ali gotovi odstotek po dogovoru. — Ponudbe se prosí pod šifro »ZELO UGODNO« na upravo »Slovenca«. 4519

SPALNICA

svetla orehovina, popolnoma nova, se ne rabljena, docelo masivno mizarско delo, naprodaj za ceno 7000 Din, event. z dostavo pred hišo. — Obstoji iz 2 postelj, 2 nočnih omarič (bel marmor), 2 dvojnih šifonerjev, 1 umivalnika (bel marmor brez ogledala ter z ličnim nast. **WALTER STEMBERGER,** Mengeš pri Ljubljani.

Naprodaj je dobro ohranjen ženski plašč, klobuk

in 1 par otroških ČEVLJEV št. 25. Naslov pove uprava lista pod šte. 4510.

Brušenje britvic (REZ-NIC)

za raziranje, raznih sistemov Menz, Qitelte etc., z električnim obratom, komad po 3 K 20 vin., sprejema drogerija »ADRIJA« v Ljubljani Selenburgova ulica 5.

Bukovo OGLJE proda PE-

NIC, Golobrd 25, p. Medvode. Pripelje lahko na dom. — Cena po dogovoru.

Prodaj HIŠO

na prometnem kraju, blizu Ljubljane, pripravno za obrt in trgovino. — Naslov pove upravnništvo »Slovenca« pod šte. 4507.

Tapetniška delavnica FRANC JAGER

Komenskega ul. 12 (Rok. dom), se priporoča za vsa tapetniška dela, katere izvršuje najhitreje, solidno in po zmernih cenah. — V zalogi imam vedno DIVANE, OTOMANE, vse vrste ZIM-NICE itd. 4503

Poravnajte naročnino!

Naprodaj je majhna HIŠA

z VRTOM v ljubljanski okolici, s takojšnjim stanovanjem. Dam jo tudi v najem. — Fr. PECNIK, Dravlje št. 60.

Kožuh in salonska suknja

popolnoma nova, naprodaj. — Naslov pove upravnništvo lista pod številko 4477.

TVRDKA ZABRET & COMP. naznanja žalostno vest, da je danes ob 11. uri preminul njen družabnik, gospod

Blaž Zabret

tovarnar v Britofu pri Kranju

Pogreb se bo vršil v ponedeljek 23. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Britof pri Kranju, dne 21. oktobra 1922.

ZABRET & COMP., tovarna lanenega olja.

Zahvala.

Ob priliki smrti našega predragega soproga in brata

Oto Balzerja

ravnatelja Česke industrijalne banke podružnica Ljubljana

smo prejeli toliko dragocenih izrazov najglobkejšega sočutja, da nam ni mogoče se vsakemu poedinemu zahvaliti.

Podajamo torej javno našo najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so nas v teh težkih urah bodrili, tolažili, ter počastili spomin dragega pokojnika s cvetjem in darovi, zlasti pa s spremstvom na njegovi zadnji poti. Posebno se najiskrenejše zahvaljujemo »Československe občici v Ljubljani«, telovadnim društvom ljubljanskega Sokola, čislancu upravnništva Česke industrijalne banke, podružnica Ljubljana ter Prve hrvaške obrtne banke, Zagreb.

Prejmite vsi našo najglobkejšo zahvalo.

Anči Balzerova, soproga.

Jaroslav Balzer, brat svetnik najv. sodišča, Brno.

roodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je danes ob 11. uri dopoldne po dolgoletni in trpljenja polni bolezní previden s sv. zakramenti v Št. Vidu nad Ljubljano zaspal v Gospodu naš iskreno ljubljeni soprog in oče, gospod

Blaž Zabret

tovarnar

v 50. letu starosti.

Za pokojnika se bo brala v nedeljo 22. oktobra ob 9. uri sv. maša v župni cerkvi v Št. Vidu nad Ljubljano, na kar se truplo prepelje v Britof pri Kranju, odkoder se bo v ponedeljek dne 23. oktobra ob 9. uri dopoldne vršil pogreb na župno pokopališče v Predoselj.

Nad vse dobrega in blažega pokojnika priporočamo v molitev in spomin.

Britof pri Kranju, dne 21. oktobra 1922.

Žalujoči ostali.

ADVOKAT

dr. Jakob Mohorič

je otvoril odvetniško pisarno v hiši »Zadružne Gospodarske banke«, v Ljubljani, Miklošičeva cesta, II. nadstropje.

Sprejemem takoj

ŽENSKO

katere zna dobro PLESTI NA PLETILNI STROJ. — Ponudbe pod: »Pridna delavka« na upravo »Slovenca«. 4427

Dva steklarska

POMOČNIKA

sprejememo takoj. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod številko 4485.

ženitna ponudba.

Gospod, srednjih let, z dobrim obrtom in 1.200.000 K v gotovini, se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo brez otrok od 20 do 35 let, ki bi imela posestvo ali kako premoženje in je pošlena ter mirnega značaja. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, na upravnništvo »Slovenca« pod »SREČA«. 4433

Inštruirati želi izobražena gospodična - uradnica, učenke (učence) osnovnih in meščanskih šol, zlasti v računalstvu, v popoldanskih urah. Zna tudi tuje jezike. Cenjene ponudbe na upravnništvo »Slovenca« pod: »Potrpežljivost in vestnost«. 4518

Hiša naprodaj!

V Gradcu je naprodaj petnadstropna HIŠA s 40 strankami, l. 1914. zidana, z lepo trgovino. Cena 800.000 jugosl. kron. Naslov pove uprava lista pod št. 4511.

Prodaj hišo z vrtom

v bližini Ljubljane, ob državni cesti, ki je prikladna za vsako trgovino ali obrt. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 4501.

Večjo množino JEKLA

za vodne kovače, veliko ŠIN za vozove v različnih dimenzijah, 1000 kg žične pocinkane vrvi, dimenzija 10, 15 do 20 mm in različne vrste osi za vozove, proda Ivan KOGOVSKEK, kovač, Trata pri Št. Vidu nad Ljubljano, 4517

Mimi katoliški družini ODDAMO takoj **stanovanje**

obstoječe iz 2 sob, pritlikin in vrta, za stalno ali tudi za letovišče, v lepem, zdravem goreniskem kraju, ob železnici, 1 uro od Ljubljane z vlakom, in sicer prazno ali tudi meblirano. Samo pisemne ponudbe na upravo »Slovenca« pod štifro: »Lepo stanovanje« 4468.

Ugodno kupijo trgovci

SVEČE ZA BOŽIČNO DREVESCE

nočne sveče in sveče za hišno uporabo pri **CLIO-Werke, Wien I.,** Rotenturmstrasse 5. — Uvedene zastopnike sprejememo. 4444

FRANC KUPNIK, KOSTRIVNICA, p. Podplaf, kupuje in prosi obvezne ponudbe za vagonc:

HRASTOVE HLODE

javorjeve, jasenove, črešnjeve. — DRVA, suhe bukove cepanice. — Koslanjev taninski les, brusni in janski les. — PRODA: domači pristni jabolčnik, zlahtnih jabol. Narav. min. kisel. »Kraljev vrelc«.

Trgovci, konsumna društva

se opozarjajo, da se pri nakupu SIRA obrnejo na tvrdko: ALBIN TURK, Ljubljana, Prešernova ulica 48, katera ima cementski, holandski in polementski sir vedno v zalogi po najnižjih cenah.

Dva dobro ohranjena **ženska zimska PLAŠČA** sta naprodaj. Cena 3400 K. Puhlinova ulica št. 173, Zelena jama. 4480

Lepa kmetija

s 4 gospodarskimi poslopji, obokani svinjaki in kleti, cirka 15 oralov prvovrstnih njiv, travnikov in gozda, vse pri hiši, naprodaj. Cena 1.200.000 K. Vprašanje pod štifro: »Parcelacija 4414« na upravo lista.

Sirarna v češkoslovaški išče za SHS odjemalcev na debelo. Dopisi na SIRARNO ARNOLD WEISZ, Velké Šaruby. 4260

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira za jetične izven torca in petka vsaki dan v Št. Jurju ob južni žel. pri Celju. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Vse vrste kož

vsako množino sprejme v

plačilno strojenje

tovarna usnja

„Tovus“ d. z o. z. Tržič.

Ponudbe je staviti direktno tvornici

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNIJE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

„DIAMALT“

Pozor pekli »DIAMALT«, tvornice Hauser i Sobolka Beč - Stadlan, v predvojni kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo **EDUARD DUZANEC, Zagreb,**

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev. — F. BAIJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravo za emejil z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

»TRIBUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Razno perilo

za dame, gospode in dece priporočila tvrdka

A. & E. Skaberné Ljubljana
Mestni trg 10

Izredna prilika!

Cenienim svojim naročnikom naznam, da bom oddal zaradi pomankanja prostora čez 60.000 fotografičnih

originalnih plošč

Vsaka stranka, katera se je od leta 1895—1918 pri meni fotografirala, dobi lahko svojo negativno ploščo proti mali odškodnini, ako se zgledi v teku 30 dni. Zadoštuje številka ali ime, priimek in leto fotografiranja.

FOTOGRAFIČNI ATALIJE

D. ROVŠEK,

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 34.

POLNOJARMENIKI!

Stroje za žage in obdelavo lesa, vsakovrstne, najnovejše konstrukcije dobavlja takoj po najnižji ceni s skladišča „Balkan“, Ljubljana ali Zagreb **SULWERKE, Leipzig Kleinzsch, Dieskaustrasse 68** Zastop. in skladišče ima Welker-Werke, Wien X. Dampfgasse 4.—6. 5 minut od južnega kolovora. Pojasnila daje spedicija „BALKAN“, Ljubljana.

Suhe gobe

in kumno kupuje SEVER & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Kdo posodi 70.000 Din

na dobrodošč MLIN na deželi proti visokim obrestim in vknjžbi na varstvo mlina? — Ponudbe na upravištvo »Slovenca« pod »Sigurnost 4465«.

Jarmenik 80 cm

Hofmanov fabrikat z Velesejima, prodajam do 25. okt. DOBRICIC, Ljubljana, hotel »Stone«, po 25. okt. brzojavno: DOBRICIC, Beograd.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

KLEPARJI:

Remšger & Šmerkel, Florijanska ul. 18. Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28. Kora T., Poljanska cesta št. 8. KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE: Kurovar Ivan, Stari trg št. 10.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA: Olup Josip, Pod Trančo.

PARNA PEKARNA: Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradlišče št. 5.

PLESKARJI, SOBO- IN ČRKOSLIKARJI: Produktivna zadruga, reg. zadr. z o. z., Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

SPEDICIJSKA PODJETJA:

»Orient« d. d., Sodna ulica 8, Tel. 408. Ransinger R., Costa na juž. železnico 7—9.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

TRGOVINA Z ŽELEZNIČNO:

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana.

TRGOV. Z DRŽNIKI IN SOLNOMIKI: Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNIČNO IN CEMENTOM: Erjavce & Turk pri osl. lopatic, Valvasorjev trg št. 7.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Jamski les

smrekov in jelkov, nad 10 cm na drobnem koncu in nad 3 m dolžine, kupi vsako množino franko kranjske postaje

Šentjanški premogokop And. Jakil, Krmelj, Dolenj.

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo, dokler traja zaloga:

Podkve za konje

„Styria“ kavine mlinčke

Vile, jeklene, s 4 rogmi, 12“ dolge

Kladivo za gramoz (Schotterschlägel)

Cveke za pete, v zabojih po 50 kg

Svinčnike zasukne „Staedler“

„PUCH“ kolesa

Cene zelo ugodne!

Cene zelo ugodne!

„SINTA“ ind. in trg. družba z o. z. Ljubljana.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj dobri, ljubljani mož

Rado Legvart

po kratki, a mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, danes ob 12. uri opoldne izdihnil svojo blago dušo v 46. letu svoje starosti v Zürichu v Canton Sanatoriju.

Truplo predragega moža pripeljem iz Zürichu domov, kjer se bode položilo k večnemu počitku.

Dan in kraj pogreba se objavi pravočasno.

Zürich - Ljubljana, dne 21. oktobra 1922.

Marija Legvart roj. Jelovšek.

Javljamo tužno vest, da je naš predsednik,
gospod

Rado Legvart

predsednik družbe Impex, predsednik Sloven-
ske banke, podpredsednik Textile, dne 21. t. m.
v Curihu po kratki mučni bolezni preminul.

Ranjkega ustanovitelja naše družbe ter pr-
vega neumornega predsednika ohranimo v
trajnem hvaležnem spominu.

LJUBLJANA, dne 21. oktobra 1922.

IMPEX d. z o. z.
v Ljubljani.

TEXTILIA, trgovska in industrij-
ska družba v Ljubljani javlja tužno
vest, da je njen velezaslužni pod-
predsednik, gospod

Rado Legvart

v soboto, dne 21. oktobra 1922 v Cu-
rihu preminul.

Ljubljana, dne 21. oktobra 1922.

TEXTILIA d. d.,
Ljubljana.

Upravni svet in ravnateljstvo Slovenske banke jav-
ljata tužno vest, da je ustanovitelj Slovenske banke in njen pred-
sednik, gospod

Rado Legvart

na posledicah dolgotrajne bolezni nenadno v Curihu danes pre-
minul. - Zaslužnemu možu, ki je na vseh poljih gospodarskega živ-
ljenja neumorno in požrtvovalno deloval, ohranimo časten spomin.

V LJUBLJANI, dne 21. oktobra 1922.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!

Inserirajte v „Slovencu“!

V PARADIŽU

sta bila brez obleke

Adam in Eva,

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrstne

obleke za gospode

dame in otroke

v trgovini

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Mobilizacija bosih!!

Pred nakupom si oglejte mojo veliko zalogo finega boksa (ruiev. črn), Chevrela (rdeč, črn), Chevro, Chevrolaka in vse druge vrste usnja, dalje lepo izbiro teletin, pitlingov in prvovrstnih močnih podplafov, več vrst težkih in lahkih. - Cena najnižja! Ne zamudite ugodne prilike!

Se priporoča

AVG. ŠKOF, trgovina z usnjem,

LJUBLJANA, Pred Igriščem štev. 1.

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle in najdomestni deli.

LASTNA MEHANIČNA DELAVNICA

Singer-olje sukanec svila itd.

PRODAJA NA OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —
CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Maruličeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3.

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Subotica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

„FIAT“ automobili
Zündapp motorna kolesa **Reithoffer** pnevmatika

Najnižje tovarniške cene. — Glavno zastopstvo
O. ŽUŽEK, Ljubljana, Sodna ul. 11. Tel. inter. 461

Tudi Vi se boste prepričali,

H. Suttner, lasnik Henri Maire v Ljubljani 2

da je v Vašo korist, ako naročite najprej bogato ilustrirani katalog trdke **H. SUTTNER** (imeznik Henri Maire) v Ljubljani štev. 2 preden se odločite za nakup. Ta katalog Vam bo svetoval resnično dobre ure special. znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namiz. orodje. Dalje: Krstina in birman. darila in vsa zlatino in srebrnino: pa tudi porabne predmete, kakor škarje, nože, britve, lasirizice in brivske stroje, doze za tobak, avričice in smodke, steklorezce, prižigalnike, denarnice kupite dobro in ceno pri trdki.

Bluze

spodnja krila, predpasniki, stezniki

najceneje pri:

A. Šinkovic nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg štev. 19.

Divjačino

kot srne, zajce, lazane, jerebice, divje race itd., v vsakem času po najboljših cenah, kupuje

E. VAJDA,

veletrgovina divjačine in perutnine, ČAKOVEC, Medjimurje.

Brzjavni naslov: VAJDA, Čakovec. — Interurban telefon štev. 59. 3752

Nudimo iz našega skladišča:

Molino-spodnje hlače Ia za delavce. Delavske Zephyr-srajce, temne in svetle. Črni klot, delavske srajce. Bele moške srajce. Žensko perilo. — Ženske srajce z ročnim vezanjem.

Vse po najnižjih cenah. Najboljša izdelava in samo najboljše blago.

„ZE-HA“, domači proizvod perila, ZAGREB, Ilica 15.

Zajamčeno popravljani

parni lokomobili

H. Lanz . . . . . 15/34 HP	R. Wolf . . . . . 50/70 HP
H. Lanz . . . . . 35/38 HP	H. Lanz . . . . . 60/80 HP
R. Wolf . . . . . 27/44 HP	R. Wolf . . . . . 100/125 HP
H. Lanz . . . . . 35/45 HP	R. Wolf . . . . . 120/150 HP
R. Wolf . . . . . 40/55 HP	H. Lanz . . . . . 220/300 HP

Motorji s sesalko za plin

(Sauggas-Motore)

Körting . . . . . 15 HP	Deutz . . . . . 60 HP
Deutz . . . . . 20 HP	Hille . . . . . 70 HP
Körting . . . . . 35 HP	Deutz . . . . . 80 HP
Deutz . . . . . 45 HP	Deutz . . . . . 100 HP
Deutz . . . . . 50 HP	Deutz . . . . . 150 HP

Odprema točna in brza s skladišča

Motorenfabrik J. Gostonyi, Wien VII., Stiflgasse 7.

Jugoslovanski kreditni zavod

registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani Mariljin trg št. 8 ob Ljubljani

PODRUZNICA V MURSKI SOBOTI

obrestuje hranilne 5% čistih, brez odbitka rentnega in vloge na knjižice po 5% invalidskega davka. Večje vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu se obrestujejo tudi višje po dogovoru. Telefon št. 54. Cek. rač. št. 11.325.

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Tehnična pisarna v tovarni Keršič, Sp. Siška, Ljubljana.

Telefon Interurban 180.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj.

Specijalitetata: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode.

Zastopa: patent dr. inž. Empergera za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litiželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“ mostovih in podobno).

Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov.

Delniška glavnica: K 20.000.000.—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zaklad: K 6.500.000.—

PODRUŽNICE: Novomesto, Rakek, Slovenjgradec

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 1.

Telefoni št. 146, 458 Brzjavke: ESKOMPTNA

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.